

V tej številki:

Uvodnik	2
Koledar prihajajočih srečanj	2
Klasifikacija in ontologija	3
Analiza podatkov domoznanskega vprašalnika 2009 za Gorenjsko območje	4
Ti, žival - ti, človek	7
Analiza podatkov domoznanskega vprašalnika 2009 za Koroško območje	8
Slovenske knjižnice v letu 2010	11
Dejavnost Ipline Sekcije za informacijsko tehnologijo	14
Supraseljski kodeks danes – 173 let pozneje ...	16
Program sestrskе knjižnice foruma NAPLE	18
Projekt Moja ulica 2010	19
EODISE, nov vmesnik za enoten dostop do katalogov knjižnic mreže E-books on Demand in POD, tisk na zahtevo	20
Novo življenje knjig v Univerzitetni knjižnici Maribor ali kako lahko knjižničnemu gradivu dodamo tudi drugačno vrednost	21
»Še vedno velja pregovor, da je v pravih informacijah moč«	23
Izdelki Lijane Perko	28
Marija Gorjup v MKI	29
Delo išče	29

Uvodnik

V novi številki Knjižničarskih novic smo za vas zbrali zanimivo paleto prispevkov.

Preberete lahko intervju z novo predsednico IFLA Sekcije za informacijsko tehnologijo, ki ga je pripravil **Tomaž Bešter**, prispevek o modni reviji iz odpisanega knjižničnega gradiva, ki si jo je ogledala **Branka Kerec**, ter poročilo s tretjega mednarodnega seminarja o UDK z naslovom Klasifikacija in ontologija, ki ga je sestavila **Darija Rozman**.

Poročilo o dejavnosti IFLA Sekcije za informacijsko tehnologijo je napisala **Alenka Kavčič-Čolić**, o konferenci o Supraselskem kodeksu pa poroča **Ines Jerele**.

Iz serije prispevkov o domoznastvu v slovenskih splošnih knjižnicah tokrat objavljamo poro-

čili za Gorenjsko in Koroško območje. Prvega je pripravila **Jana Zeni Bešter**, drugega **Simona Šuler Pandev**.

Projekt »Moja ulica« predstavlja **Anja Frković**, nov vmesnik za enoten dostop do katalogov knjižnic mreže E-books on Demand in tisk na zahtevo, ki sta nastala v okviru projekta EOD, pa **Matija Brumen**.

Prispevek Slovenske knjižnice v letu 2010 je pripravila **Damjana Tizaj Marc**. Lahko razmislite o sodelovanju v programu sestrskih knjižnic, h kateremu splošne knjižnice vabi **Gorazd Vodeb**, ali o tem kaj bi napisali za Knjižničarske novice.

Damjana Vovk

OBVESTILA

Koledar prihajajočih srečanj

TUJINA

(izbor za obdobje december 2011—februar 2012)

- **1.-2.12.2011**, Taipei, Tajvan, *3rd International Conference of Digital Archives and Digital Humanities*, <http://www.dadh.digital.ntu.edu.tw/>
- **2.12.2011**, London, Velika Britanija, *STM Innovations Seminar*, http://www.stm-assoc.org/event.php?event_id=70
- **2.12.2011**, New York, ZDA, *ACRL/NY Annual Symposium: »The Global Librarian: Information without Borders«*, <http://www.acrlny.org/event.htm>
- **3.12.2011**, Šanghaj Kitajska, *Quality Information in Organizations and Society*, http://icis2011.aisnet.org/Listing_of_meetings.html
- **4.-7.12.2011**, Hangčou, Kitajska, *Joint International Semantic Technology Conference (JIST 2011)*, <http://www.jist-conference.org/>
- **5.-6.12.2011**, Washington, ZDA, *13th International Conference on Grey Literature (GL13): The Grey Circuit: From Social Networking to Wealth Creation*, <http://www.textrelease.com/gl13conference.html>
- **5.-6.12.2011**, Columbus, ZDA, *2011 Library Journal Directors' Summit, Moving from Outputs to Outcomes*, http://www.libraryjournal.com/lj/articlereview/892227-457/lj_directors_summit.html.csp
- **5.-7.12.2011**, Bristol, Velika Britanija, *7th International Digital Curation Conference (IDCC11): »Public? Private? Personal? Navigating the open data landscape«*, <http://www.dcc.ac.uk/events/idcc11/>
- **6.-9.12.2011**, Rotterdam, Nizozemska, *Digital Strategies for Heritage (DISH) 2011 Conference*, <http://www.dish2011.nl/>
- **6.-9.12.2011**, Tokio, Japonska, *The 9th NTCIR Workshop - Evaluation of Information Access Technologies: Information Retrieval, Question Answering, and Cross-Lingual Information Access (Final Meeting)*, <http://research.nii.ac.jp/ntcir/ntcir-9/index.html>
- **9.12.2011**, London, Velika Britanija, *4th International SWAT4LS Workshop: Semantic Web Applications and Tools for Life Sciences*, <http://www.swat4ls.org/2011/>
- **11.-14.12.2011**, Vancouver, Kanada, *1st International Workshop on Mining Communities and People Recommenders (COMMPER 2011)*, <http://research.ics.tkk.fi/events/commper2011/>
- **12.-14.12.2011**, Melbourne, Avstralija, *PARADISEC Conference 2011 - Sustainable Data from Digital Research: Humanities Perspectives on Digital Scholarship*, <http://paradisec.org.au/2011Conf.html>
- **6.1.2012**, Chapel Hill, ZDA, *CurateGear: Enabling the Curation of Digital Collections*, http://cfx.research.unc.edu/res_classreg/browse_single.cfm?New=1&event=0BF752F1B4AAAFBDA9ADD3FBB8F60650B71FD2AB
- **16.-18.1.2012**, Los Angeles, ZDA, *International Conference on Technology, Knowledge and Society*, <http://techandsoc.com/conference-2012/>
- **23.-25.1.2012**, Amsterdam, Nizozemska, *BOBCATSSS 2012 Conference: »information in e-motion«*, <http://www.bobcatsss2012.org/>
- **23.-25.1.2012**, New York, ZDA, *Digital Book World 2012: Change Equals Opportunity*, http://www.digitalbookworldconference.com/ehome/index.php?eventid=24240&tabid=36957&et_mid=513651&rid=77305995
- **23.-27.1.2012**, Zinal, Švica, *PROMISE Winter School 2012 on Information Retrieval meets Information Visualization*, <http://www.promise-noe.eu/events/winter-school-2012/>
- **7.-8.2.2012**, Kuala Lumpur, Malezija, *International Conference on Advanced Information System, E-Education and Development (ICAISED 2012)*, <http://www.icaised.com/>
- **7.-10.2.2012**, Toronto, Kanada, *iConference 2012*, <http://www.ischools.org/iConference12/2012index/>
- **8.-12.2.2012**, Seattle, ZDA, *Fifth ACM International Conference on Web Search and Data Mining (WSDM2012)*, <http://www.wsdm2012.org/>
- **9.-10.2.2012**, Bari, Italija, *8th Italian Research Conference on Digital Libraries IRCDL 2012: Taking Care of Legacy and Cultural Heritage Documents*, <http://lacam.di.uniba.it:8000/ircdl2012/>

2

Klasifikacija in ontologija

Od 19. do 20. septembra 2011 je v Haagu potekal tretji mednarodni seminar o UDK z naslovom Klasifikacija in ontologija – formalno približevanje in dostop do znanja. Seminar je organiziral Konzorcij UDK (UDC Consortium), gostiteljica je bila Nacionalna knjižnica Nizozemske v Haagu, udeležilo se ga je 141 delegatov iz 30 držav Evrope, Azije, Amerike in Avstralije.

Program s povzetki referatov je dostopen na: <http://seminar.udcc.org/2011/Files/Programme.pdf>, prosojnice, zvočni posnetki predavateljev pa na spletni strani: <http://seminar.udcc.org/2011/programme.htm>. Prispevki so izšli tudi v zborniku *Classification and ontology: formal approaches and access to*

knowledge: proceedings of the International UDC Seminar. (2011). The Hague, The Netherlands: Ergon Verlag. ISBN: 978-3-89913-865-8.

Predavanja so bila razdeljena v naslednje vsebinske sklope:

- **Vloga klasifikacije in ontologije na spletu**
- **Klasifikacije in ontologije – same po sebi**
- **Klasifikacija se sreča s spletom**
- **Klasifikacija in ontologija specifičnih vsebin**
- **Kategorije in odnosi: ključni elementi ontologij**
- **Modeliranje konceptov in struktur v analitičnosintetičnih klasifikacijah**
- **Preoblikovanje in razširitev klasifikacijskih sistemov**

Ker nam v prihodnosti razvijalci semantičnega spleta obetajo nove, boljše možnosti dostopa, procesiranja in uporabe informacij, so bila v ospredju predavanja, ki nakazujejo povezovanje tradicionalnih sistemov organizacij znanja kot so klasifikacije in tezavri, z ontologijami, ki sodijo med nove sisteme organizacije znanja (Knowledge Organization System - KOS). Posledično je zaradi zelenega povezovanja (interoperabilnosti) tudi vedno več zanimanja za primerjave med sistemi organizacije znanja (Simple Knowledge Organization System - SKOS). Ta se je v nekaterih primerih izkazal kot uporaben instrument za vzpostavitev interopera-

bilnosti med sistemi organizacije znanja na spletu. V praksi pa ta prizadevanja še vedno ovira odsotnost standardov in smernic za kontrolo besedišč v ontologijah.

Thomas Baker (Dublin Core, ZDA) je v svojem predavanju s slikovitimi primeri opisal mehaniko spajanja povezanih podatkovnih trojčkov v okviru RDF v sistem organizacije znanja, ki deluje kot vozlišče. Če koncepte v SKOS identificiramo z enoličnim identifikatorjem vira (Uniform Resource Identifier - URI), ti identificirani pojmi postanejo mala **središča** spletnih podatkov, sam sistem za organizacijo znanja (SKOS) pa deluje kot **vozišče** za pristopanje k virom označenim s temi pojmi oz. koncepti. Trojčki (subjekt, predikat, objekt) ogrodja za opis vira (Resource Description Framework - RDF), povezani z ustreznim enoličnimi identifikatorji, oblikujejo prečke teh vozlišč. Tako lahko dinamično integriramo vedno nove vire metapodatkov v neskončno »raztegljiv« opis. Predmetni nizi iz sorodnih sistemov organizacij znanja večajo **konceptualni** doseg sistema, različni jeziki pa bogatijo jezikovno pestrost.

Tudi **Dan Brickly** (Univerza Amsterdam) je svoj nastop povezal s pričakovanimi revolucionarnimi novostmi pri strojnem dostopanju do informacij. V predavanju z naslovom *Klasifikacija, sodelovanje in »Web of data«* je spregovoril o iskanju najboljših rešitev pri kreiranju in vključevanju tradicionalnih klasifikacij in geslovnikov na svetovni splet: v Web of data, RDF (Resource Description Framework), OWL (Web Ontology Language) in SKOS.

Guus Schreiber (Univerza Amsterdam) je razložil osnovne principe gradnje SKOS geslovnika in jih ponazoril s primeri. Kako preprečiti izgubo informacij? Kako zgraditi tako semantično različico geslovnika, ki bo kar najboljša slika tradicionalnega geslovnika? Razložil je dodano vrednost med sabo povezanih geslovnikov in predstavil problematiko uvrščanja geslovnikov na spletu.

Zaradi hitrega razvoja spletnih tehnologij, povezovanja in vključevanja tradicionalnih knjižničnih klasifikacij in geslovnikov na splet, predavanja niso obravnavala le UDK.

Rebecca Green in **Michael Panzer** (OCLC, ZDA) sta predstavila študijo semantične narave odnosov v hierarhiji Deweyeve decimalne klasifikacije (Dewey Decimal Classification, DDC) z ozirom na Web Ontology Language (OWL).

Joan S. Mitchell (OCLC, ZDA), **Marcia Lei Zeng** (Kent State University, ZDA) in **Maja Žumer** (Univerza v Ljubljani, Slovenija) so z vrstilci Deweyeve decimalne klasifikacije testirale uporabnost Funkcionalnih zahtev za normativno predmetnih oznak (Functional Requirements for Subject Authority Data, FRSAD).

Vanda Broughton (University College, London) in **Ingetraut Dahlberg** (ISKO, Nemčija) sta

menili, da bi številna razvojna vprašanja semantičnega spleta lahko rešili z uporabo desetletja znanih rešitev fasetnega pristopa v tradicionalnih klasifikacijah, kar je Broughtonova ponazorila s primeri iz Blissove bibliografske klasifikacije (Bliss Bibliographic Classification, BBC).

Pomen konteksta za pravilno razumevanje informacije je spet v središču zanimanja in raziskav!

Darija Rozman
Narodna in univerzitetna knjižnica

Domoznanstvo v splošnih knjižnicah

STROKOVNE TEME

Analiza podatkov domoznanskega vprašalnika 2009 za Gorenjsko območje

Občinska knjižnica
Jesenice

Knjižnica
A.T. Linhart
Radovljica

KNJIŽNICA
IVANA TAVČARJA
ŠKOFJA LOKA

OSREDNJA KNJIŽNICA KRANJ

Organizacija domoznanske dejavnosti

Vse Gorenjske osrednje knjižnice imajo domoznansko dejavnost organizirano v okviru drugih oddelkov v knjižnici: na Jesenicah in v Trziču v oddelku za odrasle, v Kranju v študijskem oddelku, v Radovljici v okviru nabave, katalogizacije in izposoje, v Škofji Loki v enoti za nabavo in obdelavo. Nobena od petih osrednjih gorenjskih knjižnic porabe sredstev za nakup domoznanskega gradiva ne vodi ločeno.

Zbiranje domoznanskega gradiva se je v jeseniški in kranjski knjižnici pričelo v 50. letih prejšnjega stoletja, v tržiški knjižnici 1961, v škofjeloški 1994 in v radovljiški knjižnici leta 2004. Domoznanska zbirka gradiva v Osrednji knjižnici Kranj zajema gradivo o celotni Gorenjski (in ne samo področja, ki ga s svojo dejavnostjo pokriva OKK), obsega pa samo 1 izvod vsakega naslova, ostali izvodi so postavljeni v prostem pristopu in niso šteti v domoznanski zbirki. Tudi v letni prirast (Preglednica

1) je všteti samo 1 izvod. Iz Preglednice 1 je razvidno, da so domoznanske zbirke v knjižnicah dokaj obsežne, zanje pa je namenjenega zelo malo prostora.

Občinska knjižnica Jesenice in Knjižnica A. T. Linhart Radovljica imata domoznansko gradivo postavljeno v samostojni zbirki v prostem pristopu, OKK ima samostojno zbirko, ki ni prosto dostopna, v Knjižnici Ivana Tavčarja Škofja Loka in Knjižnici dr. Toneta Pretnarja

4

Preglednica 1: Število enot domoznanskega gradiva, prirast, površine

Knjižnica	Št. enot gradiva	% zbirke	Prirast v letu 2009	% prirasta	Površina v m ² , namenjena domoznanstvu	% površin
Občinska knjižnica Jesenice	1.463	1	160	1,7	24	2
Osrednja knjižnica Kranj	4.527	1	508	2,7	50	2,3
Knjižnica A. T. Linhart Radovljica	5.063	2,8	1.002	8,3	0	0
Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka	3.090	1,5	232	2,1	8	0,7
Knjižnica dr. Toneta Pretnarja Trzič	588	0,9	65	1,9	2	0,5
Skupaj	14.731	1,24	1.967	3,34	84	1,5

Preglednica 2: Zaposleni, postavitve zbirke

Knjižnica	Število zaposlenih	EPZ	EPZ po Pravilniku (0,32 + glede na letni prirast)	Postavitev domoznanskega gradiva
Občinska knjižnica Jesenice	2	0,5	0,35	samostojna zbirka v prostem pristopu
Osrednja knjižnica Kranj	1	1	0,42	samostojna zbirka ni v prostem pristopu
Knjižnica A. T. Linhartaradovljica	5	0,025	0,52	samostojna zbirka v prostem pristopu, del zbirke ni v prostem pristopu, del vključen v ostalo zbirko
Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka	0,2	0,2	0,37	ni v prostem pristopu
Knjižnica dr. Toneta Pretnarja Tržič	2	-	0,33	duplikati v prostem pristopu, drugo v skladišču

Tržič pa gradivo ni postavljeno v samostojni zbirki (Preglednica 2).

Z zbiranjem, obdelovanjem, hranjenjem in posredovanjem domoznanskega gradiva se v vseh knjižnicah ukvarjajo strokovni delavci z veljavno licenco za vzajemno katalogizacijo. Pridobivanje domoznanskih znanj poteka preko neformalnega izobraževanja, znotraj stroke (tečajji, delavnice, predavanja ...) in v sodelovanju z drugimi sorodnimi inštitucijami (muzeji, arhivi, ...).

Število zaposlenih (EPZ) je samo v Občinski knjižnici Jesenice in Osrednji knjižnici Kranj večje od minimalnega pogoja, ki ga določa Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe.

Načrti za organizacijo domoznanske dejavnosti do 2012 so vidni v Preglednici 3. Knjižnica

Ivana Tavčarja Škofja Loka in Knjižnica dr. Toneta Pretnarja Tržič načrtujeta oblikovanje samostojne domoznanske zbirke, na Jesenicah in v Škofji Loki tudi ustanovitev samostojnega domoznanskega oddelka. Vse knjižnice bodo sistemizirale delovno mesto za izvajanje domoznanske dejavnosti.

Izvajanje domoznanske dejavnosti

Gorenjske osrednje knjižnice zbirajo knjižno gradivo z domoznansko vsebino, starejše dragoceno gradivo, slikovno gradivo (razglednice, fotografije), lokalno časopisje, zemljevide, v zadnjem času pa tudi zvočne in filmske posnetke. Vse knjižnice skrbijo za zaščito in hranjenje gradiva v skladu z IFLA načeli, razen Knjižnice A. T. Linhartaradovljica.

Preglednica 4 kaže različne načine pridobivanja domoznanskega gradiva. Prevladuje

nakup, v Knjižnici dr. Toneta Pretnarja Tržič pa največ gradiva dobijo z darovi.

Gorenjske osrednje knjižnice izvajajo domoznansko dejavnost na različne načine: pridobivajo, obdelujejo, hranijo in izposojajo domoznansko gradivo, posredujejo domoznanske informacije, organizirajo domoznanske prireditve (pogovore, literarne večere ipd.), prirejajo razstavne, izdajajo publikacije, izvajajo bibliopedagoške dejavnosti, izdelujejo bibliografije v klasični in elektronski obliki. Knjižnica Tržič ne izvaja publicistične dejavnosti in ne izdeluje bibliografij v klasični in elektronski obliki, knjižnica Radovljica pa ne izdeluje bibliografij v klasični in elektronski obliki.

Pomemben delež pri domoznanski dejavnosti v Osrednji knjižnici Kranj ima delo pri gorenjskem spletnem biografskem leksikonu Gorenjci.si

Preglednica 3: Načrti za organizacijo domoznanske dejavnosti 2010 – 2012

Knjižnica	Samostojen domoznanski oddelk	Samostojna domoznanska zbirka	Sistemizacija delovnega mesta
Občinska knjižnica Jesenice	da	da	da
Osrednja knjižnica Kranj	ne	da	da
Knjižnica A. T. Linhartaradovljica	ne	da	da
Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka	da	da	da
Knjižnica dr. Toneta Pretnarja Tržič	ne	da	ne

Preglednica 4: Načini pridobivanja domoznanskega gradiva v %

Knjižnica	Nakup	Obvezni izvod	Dar	Drugo
Občinska knjižnica Jesenice	98	0	2	0
Osrednja knjižnica Kranj	85	10	5	0
Knjižnica A. T. Linhartaradovljica	80	0	20	0
Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka	75	0	25	0
Knjižnica dr. Toneta Pretnarja Tržič	45	0	49	6

(www.gorenjci.si), katerega promocija je bila 11. novembra 2009. Do konca leta 2009 smo vnesli bio-bibliografske podatke in slikovno gradivo za 480 gorenjskih osebnosti.

Načrti knjižnic za izvajanje domoznanske dejavnosti do 2012 so usmerjeni v izboljšanje organiziranosti in prostorskih pogojev (ustanovitev oddelka na Jesenicah ter zaposlitev bib-

liotekarja prav tam in v Škofji Loki, pridobitev novega prostora v Tržiču), digitalizacijo domoznanskega gradiva (Jesenice, Kranj) in v zbiranje ter strokovno obdelavo gradiva.

Digitalizacija

Digitalizacijo domoznanskega gradiva izvajajo Občinska knjižnica Jesenice, Osrednja knjižnica Kranj in Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka. Digitalizirano

gradivo je uporabnikom na voljo v prostorih knjižnic, preko spletnih strani knjižnic ter preko spletnih portalov Kamra in dLib. Občinska knjižnica Jesenice načrtuje in izvaja digitalizacijo brez partnerskih organizacij, Osrednja knjižnica Kranj in Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka pa z njimi.

V Občinski knjižnici Jesenice so vzpostavili portal Jlib – digitalna knjižnica Jesenice, preko katerega je mogoč dostop do digitalizirane oblike časnika Železar, v Osrednji knjižnici Kranj pa Digitalno knjižnico, kjer je mogoč ogled digitaliziranih starin, Prešernove poezije in fotografij kranjskih družin.

Preglednica 5: Načrti na področju domoznanske dejavnosti 2010 – 2012

Občinska knjižnica Jesenice	Ustanovitev oddelka, zasedba sistematiziranega delovnega mesta strokovnega delavca za domoznansko področje, katalogizacija dom. gradiv, digitalizacija dom. gradiv, nadaljevanje projektov (Kako so včasih živeli ..., bioleks), razstavna in prireditvena dejavnost
Osrednja knjižnica Kranj	Predstavitve domoznanskega gradiva javnosti, dopolnjevanje gorenjskega biografškega leksikona Gorenjci.si, digitalizacija za območje pomembnega gradiva
Knjižnica A. T. Linhartaradovljica	Popis domoznanskih depojev
Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka	Zaposlitev bibliotekarja, ki bi sistematično zbiral starejše domoznansko gradivo in ga katalogiziral in inventariziral.
Knjižnica dr. Toneta Pretnarja Tržič	Knjižnica je v 2009 pridobila manjši prostor, ki bo namenjen domoznanski zbirki, hkrati pa bo služil tudi kot miren študijski prostor. V prihodnje ga bomo opremili s policami in računalnikom, vanj prenesli domoznansko zbirko, hkrati pa bi tja postavili tudi zbirko "polonistike", ki nas čaka na domu dr. Toneta Pretnarja. Načrtno bomo pričeli zbirati tudi drobni tisk in sivo literaturo.

Preglednica 6: Načrti na digitalizacijo 2010 – 2012

Občinska knjižnica Jesenice	V letu 2010 poteka digitalizacija Jeseniškega zbornika (od številke 1 – 10). V letih 2011 in 2012 načrtujemo digitalizacijo Muzejskega časopisa, ki ga izdaja Muzejsko društvo Jesenice, Čufarjevih del in književnih del Slavka Savinška.
Osrednja knjižnica Kranj	2010: časniki Carniola (1910 – 1919), Izvestja Muzejskega društva za Kranjsko (1891 – 1909), Žirovski občasnik (1980 – 2010), Tržiški vestnik (1952 – 1961), Triglav (1933), Kranjski zvon (1929 – 1941), Sava (1913 – 1917), 2011 – 2012: Jeseniška straža (1904 – 1906), Na mejah: list za gospodarstvo, prosveto in kulturo (1936 – 1939), Cerkevni glasnik za tržiško župnijo (1924 – 1941) Karawanken te Bote (1941 – 1945), starejša leposlovna dela gorenjskih pisateljev F. S. Finžgarja, Janeza za Jalna, Simona Jenka, Matije Čopa, Ivana Tavčarja, Antona Janše, Toma Zupana, Jakobaba Aljaža, Josipa Vandota, Josipa Lavtizarja, gradivo o 1. svetovni vojni
Knjižnica A. T. Linhartaradovljica	ni časa in denarja
Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka	Digitalizirati načrtujemo Železne niti (publikacija Muzejskega društva Železniki) in daljnoročno tudi temeljna dela loškega domoznanstva, pomembna tudi za nacionalno skupnost, ki vključujejo dela dr. Pavleta Blaznika, dr. Franceta Štukla, Doneske, ki jih kot samostojno prilogo Loškimi razgledom že vrsto let izdaja Muzejsko društvo Škofja Loka.
Knjižnica dr. Toneta Pretnarja Tržič	ni podatka

Načrti za digitalizacijo gradiva do leta 2012 (Preglednica 6) so usmerjeni v digitalizacijo starejših periodike in starejših leposlovnih del gorenjskih avtorjev. Osrednja knjižnica Kranj bo v okviru izvajanja območnih nalog vsako leto digitalizirala za gorenjsko območje pomembno gradivo, torej tudi gradivo s področij knjižnic v Radovljici in Tržiču, ki sicer sami ne izvajata digitalizacije domoznanskega gradiva.

Zaključek

Osrednja knjižnica Kranj je v okviru izvajanja posebnih nalog osrednje območne knjižnice izvedla anketo o domoznanski dejavnosti v gorenjskih osrednjih knjižnicah že leta 2004.

Ugotovitve so bile naslednje:

- domoznanske zbirke so postavljene posebej in dostopne za uporabo v čitalnici, razen v radovljiški knjižnici, kjer je gradivo del temeljne zaloge in se izposoja tudi na dom,
- podatki o gradivu so v vseh knjižnicah vneseni v računalniški katalog,
- zbirke sestavljajo enake zvrsti gradiva po vseh knjižnicah (knjige, periodika, slikovno gradivo, zemljevidi), članke z domoznansko vsebino pa dokumentirajo le v

OKK (za celotno območje Gorenjske!), iz Tržiškega vestnika pa še v tržiški knjižnici,

- razen v OKK ostale osrednje knjižnice nimajo zaposlenih bibliotekarjev, ki bi se posebej ukvarjali samo z domoznansko dejavnostjo,
- v vseh knjižnicah so dobro razvite tudi spremljajoče domoznanske dejavnosti: prireditve, na katerih se predstavljajo lokalni ustvarjalci in njihova dela (razstave, literarni večeri ...), publiciranje bibliografij, preglednih domoznanskih člankov, v Radovljici pa časopisa,
- sodelovanje knjižnic z ostalimi zavodi, ki se prav tako ukvarjajo z domoznanstvom – muzeji, arhivi, društvi -, (še) ni koordinirano,
- načrti za nadaljnji razvoj domoznanske dejavnosti so odvisni od financiranja zaposlitve bibliotekarja v posamezni osrednji knjižnici, sicer pa bodo knjižnice še naprej razvijale dosedanje aktivnosti, novo bo predvsem večje sodelovanje med knjižnicami in muzeji pri skupnih projektih ter priprava digitaliziranih vsebin za portal Kamra.

Domoznanska dejavnost v gorenjskih osrednjih knjižnicah

je v letih od 2004 do 2009 doživela nekaj sprememb. Še vedno je sicer v vseh knjižnicah organizirana v okviru drugih oddelkov in služb, namenjen ji je relativno majhen odstotek skupne površine. Knjižnice nimajo sistemiziranih delovnih mest posebej za domoznansko dejavnost (jih pa načrtujejo), le 2 knjižnici presegata minimalni pogoj v številu zaposlenih (EPZ), kakršnega določa Pravilnik o izvajanju knjižnične dejavnosti kot javne službe.

Zelo bogate in raznolike pa so spremljajoče domoznanske dejavnosti (razstave, predstavitve domačih avtorjev in del, publiciranje), razvilo se je sodelovanje z muzeji in društvi. Gorenjske osrednje knjižnice sodelujejo v skupnih projektih predstavljanja domoznanskega gradiva: enoten plakat, prireditve Domoznanski september, Pravljične poti na Gorenjskem in koledar za leto 2009, spletni biografski leksikon Gorenjci.si. Vedno večji delež ima tudi digitalizacija za območje pomembnega gradiva in njegovo predstavljanje na portalih dLib in Kamra.

Jana Zeni Bešter
Mestna knjižnica Kranj

Ti, žival - ti, človek

V kavarni Narodne in univerzitetne knjižnice (NUK) je od začetka oktobra 2011 na ogled razstava z naslovom Ti, žival - ti, človek, ki so jo pripravila slovenska društva za zaščito živali v sodelovanju s knjižničarko Vesno Musek. Razstava bo v NUK na ogled do 30. novembra 2011.

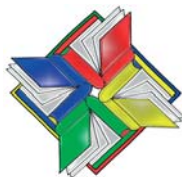
Predstavljenih je 30 plakatov višine 120 cm in širine 60 cm, ki so jih avtorice razstave pripravljene predstaviti tudi v vaši knjižnici. Za več informacij lahko pišete na vesna.musek@nuk.uni-lj.si oziroma pokličete na tel. 01/ 2001-198 ali 031/298-628. Razstava je zanimiva in poučna, pri nas v NUK-u je tudi izjemno dobro obiskana, zato vam jo toplo priporočam. Prispevek o razstavi si lahko ogledate v arhivu oddaje »O živalih in ljudeh« RTV Slovenije iz dne 18. 10. 2011.

Vesna Musek
Narodna in univerzitetna knjižnica

Analiza podatkov domoznanskega vprašalnika 2009 za Koroško območje

Osrednje območne knjižnice

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika

Osnovno

Na podlagi pregledanih podatkov knjižnic Koroškega območja: Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem kot osrednje območne knjižnice v nadaljevanju (KOK, OOK) in osrednjih knjižnic (v nadaljevanju OK): Knjižnice Dravograd, Knjižnice Ksaverja Meška Slovenj Gradec, Knjižnice Radlje lahko ugotovimo, da imata 2 knjižnici na območju domoznansko dejavnost organizirano kot samostojni oddelek v okviru knjižnice in 2 v okviru drugih oddelkov oz. izposojevališč v knjižnici.

Glede na Preglednico 1 lahko ugotovimo, da največ prostora za domoznansko zbirko nameni KOK Ravne, medtem ko osrednje knjižnice največ 1,6%. OOK Ravne in OK Slovenj Gradec pa imata organiziran samostojni domoznanski oddelek znotraj knjižnice.

Najvišji odstotek domoznanskega gradiva ima OOK Ravne, kar je razumljivo glede na tradicijo bivših Študijskih knjižnic in podatke iz Preglednice 1, kjer navajajo odstotek prostora, ki mu ga namenjajo, imajo ostale osrednje knjižnice približno

enak odstotek gradiva.

Glede na pokrivanje domoznanske dejavnosti po občinah Koroškega območja ni zabeležiti niti sivih lis, niti prekrivanja dejavnosti. Teoretično ta trditev zdrži, težava pa je v tem, da osrednje knjižnice, zaradi pomanjkanja kadra, že več let teh območij ne pokrivajo popolnoma (gre predvsem za izdelovanje **lokalne bibliografije člankov**). Osrednja območna knjižnica te dejavnosti za njih ne izvaja in potem dejanske sive lise po občinah tudi nastanejo. Največji problem so občine Radlje, Muta, Vuzenica, Podvelka in Ribnica, ki jih bi morala pokrivati osrednja knjižnica Radlje in pa na območju Občine Dravograd, ki bi jo morala pokrivati Knjižnica

Preglednica 1: Odstotek površine knjižnice, namenjene za domoznanstvo

Knjižnica	Tip	Org. domoznanstva	Odstotek površine, namenjene domoznanstvu
Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne	OOK	samostojni odd. v okviru knj.	10,3 %
Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec	OK	samostojni odd. v okviru knj.	1,3 %
Knjižnica Dravograd	OK	v okviru drugih oddelkov/izposoja	0,5 %
Knjižnica Radlje	OK	v okviru drugih oddelkov/izposoja	1,6 %

Preglednica 2: Odstotek zaloge domoznanskega gradiva glede na celoten fond (status in organizacijske oblika dom. dejavnosti)

Knjižnica	% domoznanskega gradiva	Org, domoznanstva
Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem	13,5%	samostojni odd. v okviru knj.
Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec	1,3%	samostojni odd. v okviru knj.
Knjižnica Dravograd	1,2%	v okviru drugih oddelkov/izposoja
Knjižnica Radlje	1,6%	v okviru drugih oddelkov/izposoja

Preglednica 3: Prekrivajoča se območja domoznanske dejavnosti posameznih OK, morebitne sive lise

Knjižnica	Geografsko območje dom. dejavnosti
Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem	Občina Ravne na Koroškem, Občina Mežica, Občina Črna, Občina Prevalje
Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec	Mestna Občina Slovenj Gradec, Občina Mislinja
Knjižnica Dravograd	Občina Dravograd
Knjižnica Radlje	Občina Radlje ob Dravi, Občina Muta, Občina Vuzenica, Občina Podvelka, Občina Ribnica na Pohorju

Dravograd. Slovenj Gradec in Mislinja sta delno pokrita s strani osrednje knjižnice Slovenj Gradec in osrednje območne knjižnice Ravne.

Organiziranost domoznanske dejavnosti

V letu 2009 sta imeli dve knjižnici (OOK Ravne in OK Slovenj Gradec) domoznansko dejavnost organizirano v obliki samostojnega oddelka, preostali dve pa sta domoznanstvo izvajali v okviru drugih oddelkov. Glede na podatke iz leta 2006 se je samostojni oddelek organiziral v OK Slovenj Gradec.

Iz Preglednice 4 je razvidno, da je v OK Slovenj Gradec po letu 2006 pričel delovati samostojni domoznanski oddelek. Domoznansko dejavnost pa opravljajo že od leta 1980.

Predvidevamo lahko (Preglednica 5), da vse knjižnice na

območju izpolnjujejo drugi odstavek 14. člena *Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe*, saj imajo najmanj enega strokovno usposobljenega zaposlenega, ki del svojega časa namenja tudi izvajanju domoznanske dejavnosti.

V vseh knjižnicah na območju pa se, glede na sistemizirana delovna mesta, z domoznanstvom ukvarja manj zaposlenih. Tudi v osrednji območni knjižnici ne dosegajo polne zasedenosti sistemiziranih mest. V eni osrednji knjižni je to polovica delavca, v ostalih dveh osrednjih knjižnicah pa je odstotek delavca zanemarljivo majhen (2 uri na teden).

Iz dobljenih podatkov anketnih vprašalnikov lahko sklepamo, da vse knjižnice na območju svoje zaposlene na področju domoznanstva izobražujejo pre-

ko neformalnih oblik izobraževanja in znotraj stroke (tečaji, predavanja, delavnice, seminarji ...), le OOK Ravne in OK Slovenj Gradec pa tudi v sodelovanju z drugimi sorodnimi inštitucijami (muzeji, arhivi, galerijami).

Ugotovili smo tudi, da v osrednjih knjižnicah Radlje in Dravograd v prihodnje ne nameravajo organizirati samostojnega domoznanskega oddelka. Enako velja tudi za oblikovanje samostojne domoznanske zbirke in sistemizacijo delovnega mesta strokovnega delavca za domoznansko področje.

Izvajanje domoznanske dejavnosti

Na Koroškem območju vse knjižnice v sklopu domoznanske dejavnosti pridobivajo, obdelujejo, hranijo in izposojajo domoznansko gradivo, posredujejo domoznanske informacije,

Preglednica 4: Odstotki posameznih oblik org. dom. dejavnosti (OK/OOK, spremembe glede na leto 2006)

Knjižnica	Org. domoznanstva	Leto ustanovitve
Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem	samostojni odd. v okviru knj.	1994
Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec	samostojni odd. v okviru knj.	2007
Knjižnica Dravograd	v okviru drugih oddelkov/izposoja	1997
Knjižnica Radlje	v okviru drugih oddelkov/izposoja	1992

Preglednica 5: Sistemizirana zasedena delovna mesta samo za domoznanstvo (v št. sistemiziranih delovnih mest in EPZ)

Knjižnica	Sistemizirana delovna mesta	Bibliotekar oz. višji knjižničar	EPZ
Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem	2	2	1,5
Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec	1	1	0,5
Knjižnica Dravograd	/	/	0,046
Knjižnica Radlje	/	/	0,046

Preglednica 6: Način pridobivanja gradiv v odstotkih (predvsem pri OK, saj imajo OOK predvidoma visok delež OI)

Knjižnica	Nakup	Obv. izvod	Dar	Drugo
Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem	40	5	55	
Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec	29	0	71	
Knjižnica Dravograd	17	0	83	
Knjižnica Radlje	50	0	50	

organizirajo prireditve, bibliopedagoške in razstavne dejavnosti. Osrednja območna knjižnica Ravne in osrednja knjižnica Slovenj Gradec izdelujeta bibliografijo lokalnih avtorjev v klasični in elektronski obliki, medtem ko publicistično dejavnost in izdelavo bibliografij v klasični in elektronski obliki (lokalna bibliografija Koroške, biografski leksikoni) opravlja samo osrednja območna knjižnica Ravne.

Osrednja območna knjižnica Ravne pridobi 40 odstotkov domoznanskega gradiva iz naslova nakupa. Zanimiv je podatek, da osrednja knjižnica Radlje pridobi z naslova nakupa kar polovico domoznanskega gradiva, ostali dve osrednji knjižnici pa največ domoznanskega gradiva pridobita s pomočjo darov. Iz naslova obveznega izvoda je odstotek pridobivanja domoz-

nanskega gradiva precej majhen.

Knjižnice na območju, po njihovem mnenju, skrbijo za pravilno zaščito in hranjenje gradiva v skladu z IFLA načeli za hrambo knjižničnega gradiva in ravnanja z njim.

Načrti na področju domoznanske dejavnosti za prihodnja tri leta so v Osrednji območni knjižnici Ravne usmerjeni predvsem v nadaljevanje s popisi rokopisnega, antikvarnega in starejšega dragocenega gradiva, v popise zapuščin in digitalizacijo ter konzervacijo tega gradiva. Knjižnica Dravograd posebnih načrtov na področju domoznanstva nima, medtem ko knjižnica Radlje načrtuje katalogizacijo domoznanskega gradiva – tekoče in retrospektivno, urejanje zbirke drobnih

tiskov in dopolnjevanje domoznanske periodike z manjkajočimi izvodi. Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec načrtuje katalogizacijo

rokopisov, razglednic, fotografij in plakatov (Preglednica 7).

Iz Preglednice 8 je razvidno, da digitalizacijo izvaja in načrtuje na našem območju samo Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika, ostale tri knjižnice digitalizacije ne izvajajo zaradi pomanjkanja tovrstnega gradiva ali sredstev.

Osrednja območna knjižnica Ravne je v zadnjih letih digitalizirala številno dragoceno in rokopisno gradivo za celotno območje (Artoteka, Listina Pilatove ustanove, Začetek svete Uršule, Metarnikovo prerokovanje, Črnjanski rokopis, Komedijska o izgubljenem sinu, Arcniske ročne bukvice, Miklova Zala, Črnjanski rokopis, Žegarjev antikrist, Kolomov žegen, Mrliška, Rojstna, Poročna knjiga iz Starega trga pri Slovenj Grad-

Preglednica 7: Načrti na področju domoznanske dejavnosti za obdobje 2010-2012

Knjižnica	Komentar
Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem	Nadaljevanje s popisi rokopisnega gradiva, antikvarnega in starejšega dragocenega gradiva ter digitalizacija in konzervacija tega gradiva.
Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec	Katalogizacijo rokopisov, razglednic, fotografij in plakatov.
Knjižnica Dravograd	Nima načrtov.
Knjižnica Radlje	Katalogizacija domoznanskih gradiv – tekoče in retrospektivno, urejanje zbirke drobnih tiskov, dopolnitev domoznanske periodike z manjkajočimi izvodi.

10

Preglednica 8: Načrti na področju digitalizacije (2010 - 2012)

Knjižnica	Projekti digitalizacije
Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem	Vsako leto s prijavo na projekte digitalizirati predvsem dragoceno rokopisno gradivo, fotografije, razglednice in drugo slikovno gradivo (Felaherjevo fotografsko gradivo, ki se nanaša na 1. svetovno vojno) ter lokalne časnike in časopise, ki so velikega pomena za območje in širše.
Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec	Ne izvaja zaradi pomanjkanja sredstev.
Knjižnica Dravograd	Ne izvaja, ker ni primernega gradiva.
Knjižnica Radlje	Ne izvaja.

Preglednica 9: Kader v knjižnicah

Knjižnica	Sistemizirana strokovna delovna mesta	Dejansko zaposleni	EPZ
Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem	20	15,5	77,5
Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec	10	8,4	84
Knjižnica Dravograd	5	4	80
Knjižnica Radlje	7	4,6	64

cu, Prežihovi rokopisi, Plebiscitni plakati, lepaki, letaki, Felaherjeve razglednice ... Skupno to pomeni 1.050 dokumentov in 1.377 skeniranih strani.

V KOK Ravne je digitalizirano gradivo dostopno preko dLib-a, portala KAMRA in spletne strani ter lokalno v knjižnici na DVD-jih. Največ digitaliziranega gradiva je tekstovnega (rokopisi), sledi pa slikovno gradivo. Digitalizacije multimedijskega gradiva pa še ni.

Potreben kader v knjižnicah na območju

Po objavi *Standardov za splošne knjižnice, ki veljajo od 1. 5. 2005 do 30. 4. 2015*, je bila na območju po posameznih knjižnicah opravljena sistemizacija strokovnih delovnih mest.

V OOK Ravne sistemizacija predvideva **20** strokovnih delavcev, dejansko pa je zaposlenih

15,5 delavca - 77,5% zaposlenost. Za domoznansko dejavnost sta predvidena 2 bibliotekarja, dejansko pa delo opravlja 1,5 zaposlenega.

V Osrednji knjižnici Radlje je po sistemizaciji predvidenih **7** strokovnih delavcev, zaposlenih jih je **4,6** kar pomeni 64% zaposlenost. Za domoznansko dejavnost nimajo posebej sistemiziranega delovnega mesta. Vseeno pa se približno 2 uri na teden ukvarjajo z domoznansko dejavnostjo.

Osrednja knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec ima sistemiziranih **10** strokovnih delovnih mest, pokrita imajo **8,4** delovna mesta (84% pokritost). Sistemiziran je en delavec za opravljanje domoznanske dejavnosti, opravlja pa jo 0,5% delavca.

Osrednja knjižnica Dravograd

ima sistemiziranih **5** strokovnih delavcev, zaposlene ima **4** (80%). Na domoznanstvu nimajo sistemizacije delovnega mesta, vendar prav tako, kot v Radljah, to dejavnost 2 uri na teden opravlja en zaposleni.

Pripombe in komentarji

Knjižnice predvsem pri navajanju števila domoznanskega gradiva navajajo ocene, saj gradivo še ni inventarizirano. To predstavlja določen problem, saj podatki niso relevantni.

Nekaj težav pa je bilo tudi pri izpolnjevanju anketnega vprašalnika preko sistema »En klik« anketna, saj ni bilo možno uporabniško spreminjanje vnesenih podatkov v vprašalnik.

Simona Šuler Pandev
Koroška osrednja knjižnica dr.
Franca Sušnika Ravne na
Koroškem

11 Slovenske knjižnice v letu 2010

Narodna in univerzitetna knjižnica zbira podatke o splošnih, visokošolskih in specialnih knjižnicah vsako leto, podatke o šolskih knjižnicah pa vsaka tri leta v sodelovanju s Centrom za razvoj knjižnic zbere Statistični urad Republike Slovenije.

Statistične meritve v okviru Narodne in univerzitetne knjižnice izvaja Center za razvoj knjižnic preko interaktivnega vmesnika BibSiSt Online (<http://bibsist.nuk.uni-lj.si>).

Statistični vprašalniki o delu slovenskih knjižnic temeljijo na definicijah mednarodnega standarda

ISO 2789. Pri zbiranju podatkov o delu knjižnic upoštevamo določila Manifesta o knjižnični statistiki (<http://www.ifla.org> oz. <http://bibsist.nuk.uni-lj.si>). Poročevalsko obdobje statističnega vprašalnika je koledarsko leto, torej obdobje od 1. januarja do 31. decembra, tekočega leta.

Pri statističnih meritvah o delu slovenskih knjižnic za poročevalsko leto 2010 je sodelovalo skupaj 287 knjižnic, od tega 60 splošnih (od tega 2 zamejski), 74 visokošolskih (41 knjižnic Univerze v Ljubljani, 12 knjižnic Univerze v Mariboru, 6 knjižnic Univerze na Primorskem, knjižnica Uni-

verze v Novi Gorici in 14 knjižnic samostojnih visokošolskih zavodov) in 153 specialnih knjižnic (22 specialnih knjižnic s področja industrije in trgovine, 34 specialnih knjižnic s področja kulture, 23 vladnih specialnih knjižnic, 25 specialnih knjižnic s področja znanosti, 11 specialnih knjižnic s področja zdravstva, 3 društvene specialne knjižnice, 8 drugih specialnih knjižnic, ter 27 samostanskih in drugih cerkvenih knjižnic). Meritve so se začele 15. 3. 2011 in se uradno končale 31. 3. 2011, ko je Centru za razvoj knjižnic pravilno izpolnjeno Poročilo o delu knjižnice posredovalo skupaj 74 oz. 25,8 % knjižnic. S statističnimi meritvami smo dokončno zaključili 9. maja 2011, ko nam je izpolnjene vprašalnike posredovalo skupaj 243 oz. 84,7 % knjižnic, od tega 60 oz. vse splošne knjižnic, 73 oz. 98,7% visokošolskih in 110 oz. 71,9 % specialnih knjižnic. Pri splošnih in visokošolskih knjižnicah smo zajeli vse poročevalske enote, ki opravljajo knjižnično dejavnost kot javno službo (tudi dve zamejski knjižnici), pri specialnih knjižnicah pa smo zajeli tudi zasebne knjižnice.

Sodelavci Centra za razvoj knjižnic smo v okviru statističnih meritev opravili 480 svetovanj preko telefona in poslali 401 pojasnilo po elektronski pošti. Opravili smo tudi 129 odklepanj vprašalnikov.

Vsem knjižnicam, ki so sodelovale pri statističnih meritvah o delu slovenskih knjižnic, se zahvaljujemo za sodelovanje. Naslednje meritve bomo izvedli v drugi polovici marca 2012. Vprašalniki v PDF obliki bodo na naši spletni strani (<http://bibsist.nuk.uni-lj.si>) dostopni že konec januarja 2012.

V spodnje tri tabele smo strnili nekaj osnovnih podatkov o slovenskih knjižnicah, ki smo jih pridobili s statističnimi meritvami o delu slovenskih knjižnic v letu 2010.

Damjana Tizaj Marc
Narodna in univerzitetna knjižnica

Preglednica 1: Slovenske knjižnice v letu 2010

Vrsta knjižnic	Nacionalna knjižnica	Visokošolske knjižnice	Specialne knjižnice***	Splošne knjižnice	Šolske knjižnice*
Upravne enote	1	73	153	58	894
Izposojevališča	1	100	168	277	895
Samostojne knjižnice	1	1	0	57	0
Knjižnična zbirka (inv. enote)	2.594.547	4.802.579	3.970.058	10.521.989	9.040.345
Prirast knjižničnega gradiva (inv. enote)	31.651	146.338	91.574	553.641	738.196
Tekoče naročeni naslovi serijskih publikacij	7.971	24.561	28.465	19.427	40.090
Potencialni uporabniki **	2.050.189	92.536	-	2.050.189	312.820
Člani	10.155	129.385	-	504.354	563.606
Izposojene enote	207.872	2.089.344	501.323	24.477.097	5.556.564
Zaposleni strokovni delavci (EPZ)	105,12	319,90	222,92	923,18	-
Zaposleni SKUPAJ (EPZ)	148,77	378,60	270,66	1.173,48	-
Nakup gradiva v EUR	604.215	6.393.879	-	8.574.584	4.400.466

Legenda:

- ni zanesljivih podatkov

EPZ ekvivalent polne zaposlenosti

Opombe:

* podatki se nanašajo na leto 2009. Vir podatkov: Statistični urad Republike Slovenije.

** število potencialnih uporabnikov je lahko manjše od števila članov, ista oseba je lahko včlanjena v več knjižnic hkrati.

*** zaradi majhnega števila dobljenih odgovorov so podatki izračunani z upoštevanjem multiplikativnega faktorja.

Preglednica 2: Kazalniki 2010

Kazalniki	Nacionalna knjižnica	Visokošolske knjižnice	Splošne knjižnice
Knjižnična zbirka/p.u.	1,27	51,90	5,12
Prirast knjižničnega gradiva/p.u.	15	1,58	0,27
Tekoče naročeni naslovi serijskih publikacij./p.u. (1000)	4	265	9
Izposoja/p.u.	0,10	22,58	11,94
Izposoja/član	20,47	16,15	48,53
Izposoja/strokovni delavec (EPZ)	1.977	6.531	26.514
Člani/p.u. (1000)	5	1.398	246
Zaposleni skupaj (EPZ)/p.u. (1000)	0,073	4,09	0,57
Strokovni delavci (EPZ)/p.u.(1000)	0,051	3,46	0,45
% strokovni delavci/zaposleni skupaj	70,66	84,50	78,67

Legenda:

p.u. potencialni uporabniki

EPZ ekvivalent polne zaposlenosti

Preglednica 3: Prihodki in odhodki knjižnic v letu 2010

Prihodki/odhodki (EUR)	Nacionalna knjižnica	Visokošolske knjižnice	Splošne knjižnice
PRIHODKI skupaj	7.856.017	17.833.672	50.929.395
ODHODKI skupaj	8.825.473	18.034.988	50.684.201
- stroški dela	4.696.550	9.687.357	31.125.764
- stroški dejavnosti	2.401.031	7.529.544	14.401.859
- investicijski stroški	1.727.892	818.086	5.156.578
- stroški/p.u.	4,3	194,9	24,72
Sredstva porabljena za nakup knjižničnega gradiva	604.215	6.393.879	8.574.584
- sredstva za nakup knjižničnega gradiva/p.u.	0,29	69,09	4,18
Sredstva porabljena za nakup elektronskih virov	314.047	2.211.918	202.598
Sredstva porabljena za izobraževanje zaposlenih	31.328	107.287	375.983
- sredstva za izobraževanje/vsi zaposleni (EPZ)	210,58	283,37	320,40
- sredstva za izobraževanje/strokovni delavci (EPZ)	289,02	335,37	407,26

Legenda:

p.u. potencialni uporabniki

EPZ ekvivalent polne zaposlenosti

Dejavnost Ifline Sekcije za informacijsko tehnologijo

poročilo s konference, San Juan, Portoriko, 11.-20. avgust 2011

Mednarodne konference IFLA (*The International Federation of Library Associations and Institutions*)¹ se v zadnjih letih udeležujem predvsem kot članica vodstva odbora Sekcije za informacijsko tehnologijo. Ker je polovici uradnikov iz vodstva in upravnih odborov sekcij potekel 4-letni mandat, so letos potekale volitve v vseh organih IFLE. Za novo predsednico organizacije je bila izvoljena dr. Ingrid Parent, direktorica Univerzitetne knjižnice Univerze British Columbia iz Vancouvra, Kanada. Poudarim naj, da so njeni predniki Slovenci, saj je njen dekliški priimek Tepesh. Veseli nas, da se je gospa Parent odzvala vabilu ZBDS in aktivno sodelovala na oktobrskem posvetovanju v Mariboru.

Med konferenco v Portoriku sem največ časa namenila delu v upravnem odboru Sekcije za informacijsko tehnologijo (IT), ki ga v nadaljevanju tudi podrobneje predstavljam. Dejavnost odbora Sekcije za informacijsko tehnologijo lahko razdelimo na tri področja, in sicer:

1. Delo v upravnem odboru IFLINE Sekcije za IT
2. Koordinacijo dela z vodstvom IFLE
3. Organizacijo vsebin v okviru IFLE

1. Delo v upravnem odboru Sekcije za informacijsko tehnologijo

V času Ifline konference sta potekala tudi sestanka upravnega odbora Sekcije za infor-

macijsko tehnologijo, in sicer 13. in 17. avgusta 2011. Ker sta dosedanjemu predsedniku in tajniku Sekcije potekla mandata, so člani upravnega odbora izvolili novo vodstvo: dr. Alenko Kavčič-Čolić za novo predsednico Sekcije, medtem ko je bil za tajnika izvoljen član odbora prof. dr. Franka Cervone, pomočnika direktorja Oddelka za informacijske storitve na Purdue University Calumet.

Namen sestankov upravnega odbora je pregled opravljenega dela v okviru Sekcije in načrtovanje dejavnosti v naslednjem letu, vključno s pripravo Ifline konference, ki bo avgusta 2012 v Helsinkih. Prisotni smo najprej razpravljali o delu Sekcije, trendih razvoja IT, ki naj bi jim sledili, ter o nekaterih izredno pomembnih področjih, ki zahtevajo posebno pozornost.

Da bi poenostavili delo v času, ki smo ga imeli na voljo, smo se člani odbora Sekcije razdelili v tri skupine: skupino za odprtokodne rešitve, za semantični splet in za permanentno usposabljanje in izobraževanje knjižničarjev na področju IT.

V **skupini za odprtokodne rešitve** smo odločali o organizaciji dogodka, ki naj bi potekal naslednje leto na konferenci IFLE v Helsinkih. Izbirali smo med tremi možnostmi, in sicer:

- a) organizacijo satelitske predkonference kot samostojnega dogodka;
- b) pripravo delavnice za usposabljanje;

c) sklopom predavanj v okviru konference.

Med sprejemi in sestanki sem se z drugimi člani vodstev Sekcije pogovarjala o morebitnem zagotavljanju sredstev za organizacijo delavnice, namenjene predstavnikom iz dežel v razvoju. Sofinanciranje bi nam lahko zagotovili Organizacija združenih narodov in SPARC Europe. Žal pa ni bilo nikogar iz Helsinkov, ki bi bil pripravljen prevzeti zahtevno nalogo - organizacijo delavnice. Zato smo se dogovorili za krajšo vsebino, ki bo izvedena v okviru konferenčnih sklopov.

Prof. dr. Edmund Balnaves iz Avstralije je sprejel moje povabilo in je pripravljen v Sloveniji voditi podobno delavnico za vse, ki se želijo naučiti kako postaviti digitalni repozitorij. Delavnica bi bila zelo praktično zasnovana, s konkretnimi primeri. Okvirno sem jo že predstavila različnim potencialnim sofinancerjem v Ljubljani in upam, da bomo našli ustrezno rešitev za njeno izpeljavo. Za sofinanciranje sem zaprosila tudi konzorcij EIFL. V kolikor načrtovanih sredstev ne bomo dobili, bo delavnica, žal, odpadla. Menim, da bi bila delavnica zelo zanimiva in koristna predvsem za članice slovenskih Univerz.

V okviru **skupine za semantični splet** smo se dogovorili o oblikah sodelovanja na Finskem. Že lani smo dobili zagotovilo, da bomo lahko organizirali satelitsko predkonferenco.

1 Več o organizaciji IFLE na URL: <http://www.ifla.org/>. Lani smo v Knjižničarskih novicah poročali o pomenu konference (Glej: Ambrožič, ... [et al.], št. 9, str. 4-8, 2010).

Vendar pa je finska zastopnica, zadolžena za organizacijo tega dogodka, odšla z nacionalne knjižnice v Helsinkih, ne da bi o danih obljubah obvestila vodstvo knjižnice. Ker je Finska zelo napredna na področju ustvarjanja ontologij (imajo celo dva raziskovalna inštituta s tega področja), smo bili mnenja, da bi bili Helsinki odlično okolje za predstavitev najnovejših dosežkov s področja razvoja semantičnega spleta. Ker do konca konference nismo dobili nobenega odgovora, se bomo morali omejiti na organizacijo dogodkov v okviru Specialne interesne skupine (*Special Interest Group* ali skrajšano SIG) za semantični splet. V naslednjih mesecih se bom znova povezala z odgovornimi organi na Finskem, ki naj bi dokončno potrdili ali odpovedali izvedbo satelitske predkonference prihodnje leto. Druga možnost je njena izvedba v času konference IFLA, ki bo leta 2013 v Singapuru, kjer je digitalna knjižnica zelo razvita, zato sem prepričana, da bi bilo med udeleženci veliko zanimanje zanjo.

Novo oblikovana skupina, ki se ukvarja s **permanentnim usposabljanjem in izobraževanjem knjižničarjev na področju IT**, naj bi se osredotočila na povezovanje med knjižničarji in računalničarji. Glavni poudarek naj bi bil na mobilnih napravah. Zato so v ospredju vprašanja kot: Kakšna znanja morajo obvladati knjižničarji, da lahko ponujajo storitve na tabličnih računalnikih ali mobilnih telefonih? Kakšne so značilnosti njihovih operacijskih sistemov? Kakšne so možnosti njihove uporabe? Kakšni so predpogoji za prenos e-knjig na te naprave, in podobno. O morebitni organizaciji posebne-

ga sklopa predavanj na to temo na konferenci 2012 že potekajo pogovori z drugimi sekcijami za permanentno izobraževanje (*Continuing Professional Development and Workplace Learning*) in za formalno izobraževanje in usposabljanje (*Education and Training*).

Člani Sekcije smo sprejeli odločitev, da bo osrednji sklop predavanj naše Sekcije namenjen varnosti sistemov za skladiščenje digitalnih virov v primeru nesreč (ang. disaster management). Tema deloma zajema tudi področje trajnega ohranjanja digitalnih virov.

Do oktobra bo potekala intenzivna komunikacija z vodstvi drugih sekcij, s katerimi se bomo dokončno dogovorili o oblikah sodelovanja na naslednji konferenci IFLE.

Za nagrado za najboljši študentski prispevek je naša Sekcija predlagala sestavek z naslovom *Use of data mining systems as an enhancement of digital libraries* **Petre Miočić**, študentke Oddelka informacijskih znanosti Filozofske fakultete Univerze v Zagrebu. Zasedel je drugo mesto.

Člani upravnega odbora Sekcije smo se dogovorili tudi o poteku konference v San Juanu in določili moderatorje, oziroma skušali rešiti morebitne probleme, ki bi nastali zaradi odsotnosti predavatelja ali neustrezne predavalnice.

2. Koordinacija dela z vodstvom IFLE

V zadnjih dveh letih se je organiziranost IFLE prestrukturirala: iz osmih je nastalo pet divizij, kar je vplivalo na način dela in

sodelovanje znotraj samih divizij. Lani so bile načrtane strateške smernice, ki so jih sekcije izvajale v preteklem letu, in v okviru katerih so tudi same določile svoje prioritete strateške cilje. Po končanem letnem obdobju se ocenjuje realizacija zastavljenih ciljev.

Udeležila sem se dveh srečanj, ki jih je organiziralo strokovno vodstvo IFLE, in sicer: za vodilne kadre sekcij vseh divizij (13. avgusta) in drugega za vodilne kadre posameznih divizij. Na sestanku III. divizije, v katero sodi Sekcija za informacijsko tehnologijo, smo bili seznanjeni z nekaterimi spremembami pri delovanju divizije, z novim vodstvom ter z nalogami, ki jih moramo izvajati v okviru sekcij. Vse informacije smo posredovali tudi delegatom odbora Sekcije.

3. Organizacija vsebinskih sklopov letošnje konference

V letošnjem letu smo z drugimi sekcijami organizirali dva sklopa predavanj, in sicer:

- ***e-Legal Deposit: from legislation to implementation; from ingest to access***, v sodelovanju s Sekcijo za bibliografijo, ICADS, Sekcijo za nacionalne knjižnice in Sekcijo za upravljanje z znanjem. Obravnavali smo različne rešitve pri urejanju obveznega izvoda digitalnega gradiva v nacionalnih knjižnicah. Predstavljene so bile izkušnje iz Francije, Velike Britanije, Nove Zelandije, Nemčije, Čila in Južnoafriške Republike.
- ***Education for digital curation***, v sodelovanju s Sekcijo za izobraževanje in usposabljanje, Sekcijo za trajno

ohranjanje in konzervators-tvo ter Sekcijo ICA za izobraževanje in usposabljanje na področju arhivov. S to temo smo želeli predstaviti različne oblike formalnega in permanentnega izobraževanja knjižničarjev, da bodo sposobni izvajati procese trajnega ohranjanja digitalnih virov. Želeli smo izvedeti, kako se v različnih okoljih izvaja formalno in permanentno izobraževanje na področju ohranjanja digitalnih virov.

Vsi prispevki so zelo zanimivi, objavljeni so tudi na spletnem naslovu IFLE. Za izvedbo obeh sklopov predavanj je bil ustanovljen programski odbor, v katerem sem tudi sama sodelovala. Poslali smo vabilo k oddaji prispevkov, sprejemali predloge ter na koncu tudi izbrali ter pripravili sklop predavanj v skladu z načrtovano vsebino. Delo je potekalo od septembra 2010 do julija 2011.

Sekcija za informacijsko tehnologijo podpira tudi posebni interesni skupini (SIG – *Special Interest Groups*), in sicer SIG za radiofrekvenčno identifikacijo (RFID) in SIG za semantični splet. V obeh skupinah delujeta tudi člana našega odbora, kate-

rma smo tudi pomagali pri organizaciji okroglih miz in predavanj:

- **Discussion of final report of the »Library Linked Data« incubator group** – predstavniki SIG za semantični splet so organizirali zanimive predstavitve o standardih in primerih dobre prakse večjih knjižnic. Pomemben poudarek je bil na povezovanju metapodatkov (linking data).
- **Ten years on: the use of RFID technology in library context. What is our main point of interest to support, maintain and develop this cutting-edge technology** – na SIG za RFID je soočila stališča štirih strokovnjakov glede razvoja in prakse uvajanja RFID v knjižnice, in sicer: Marshalla Breedinga, direktorja za področje inovativnih tehnologij in raziskav na Univerzitetni knjižnici Vanderblit, Franka Seeligerja iz Tehniške Univerze uporabnih znanosti v Nemčiji ter Edmunda Balnavesa profesorja Univerze v Sydneyu in direktorja Prosentient Systems.

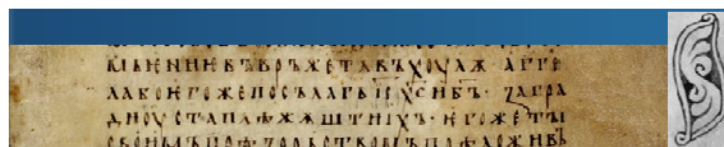
Poleg pri omenjenih sklopih je predstavnik odbora Sekcije dr. Edmund Balnaves sodeloval

tudi pri pripravi delavnice o digitalizaciji z naslovom **Strategies for managing digital library sources**, ki so jo soorganizirali Sekcija za parlamentarne knjižnice pri IFLI, Organizacija združenih narodov in portoriški parlament. Na povabilo organizatorjev sem pripravila enourno predavanje na temo: *Digitisation: how to do it properly and with limited resources?* Delavnica je potekala od 12. do 13. avgusta 2011 v prostorih portoriškega parlamenta v Kapitoliju.

Od 10. do 11. avgusta je naša Sekcija v sodelovanju s Sekcijo za knjižnične stavbe in opremo v Atlanti organizirala satelitsko konferenco na temo: **The effect of technologies on library design: building the 21st century library**. Konference se žal nisem mogla udeležiti, ker je potekala dan pred delavnico Sekcije parlamentarnih knjižnic; zaradi slabih letalskih povezav ne bi pravočasno prispela v San Juan. Zato pa se je konference udeležil dr. Reinhard Altenhoener, bivši predsednik Sekcije za IT.

Alenka Kavčič-Čolić
Narodna in univerzitetna knjižnica

Supraselski kodeks danes – 173 let pozneje ...

V okviru projekta UNESCO za ponovno združitve Supraselskega kodeksa, ki velja za enega od najpomembnejših spomenikov v stari cerkveni slovanščini, je v Sofiji med 19. in 20. avgustom potekala mednarodna konferenca z naslovom **The tenth-century cyrillic manuscript codex suprasliensis**.

Na konferenci, ki jo je organiziral Inštitut za literaturo pri Bolgarski akademiji znanosti, so bili predstavljeni nekateri novi izsledki o Supraselskem kodeksu s področja lingvistike in filologije. Posebno pozornost so raziskovalci namenili vsebinski zasnovi rokopisa in njegovi dataciji. Po najnovejših kodikoloških, paleografskih in lingvističnih analizah se rokopis

Slike 1, 2, 3: Stran iz molitvenika Konstantina Preslavskega, prepis Hipolita iz Rima in stran iz prevoda Sv. Janeza Damaščana, Preslavska književna šola, 10. stoletje

umešča v čas s konca ali celo srede 10. stoletja. Nastal naj bi na osnovi različnih tekstov izvorno prav tako različnih provenienc, zato ga imenujejo tudi **Supraseljski zbornik**.

Bolgarsko ministrstvo za kulturo, Bolgarska akademija znanosti in Univerza v Sofiji so v času konference pripravili razstavo o Supraseljskem kodeksu, ki bo prihodnje leto gostovala v Narodni in univerzitetni knjižnici (NUK). Kot potujoča razstava pa bo obiskala tudi Poljsko in Rusijo. Na razstavi je opisana vsebina rokopisa ter njegove paleografske in lingvistične značilnosti v povezavi s provenienco (krajem in časom) njegovega nastanka. Rokopis je po pričevanju bolgarskih raziskovalcev povezan s tako imenovano Preslavsko književno šolo, ki je nastala kot posledica nekaterih, za Bolgarijo prelomnih, zgodovinskih dogodkov v 2. pol. 9. stol.¹ Leto 864 se na bolgarskih tleh namreč beleži kot leto spreobrnitve tamkajšnjih srednjeveških prebivalcev v krščanstvo, kar je s časom posledično privedlo tudi do ustanovitve neodvisne bolgarske škofije (leta 870). Preslavska književna šola je pomembno vplivala na razvoj bolgarskega jezika. Že 8 let po njeni ustanovitvi je bila (Stara) Bolgarščina sprejeta kot uradni jezik cesarstva za liturgične in administrativne zadeve.

Na razstavi je podan tudi zgodovinski pregled vseh strokovnih in znanstvenih študij z navedbo prvih transkripcij in izdaj. Ob mnogih drugih seveda zasledimo tudi Jerneja Kopitarja, prvega filologa in lingvista, ki je rokopis v

celoti prepisal (transkribiral) ter Frana Miklošiča, ki je Kopitarjev prepis kmalu po njegovi smrti izdal.

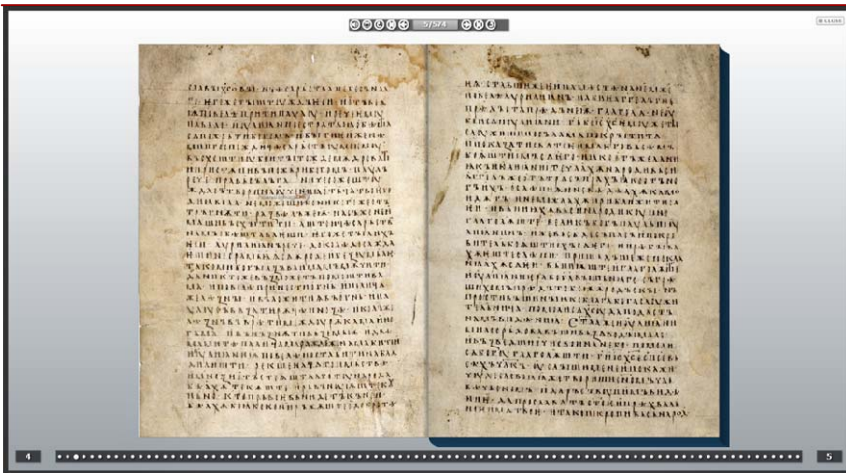
Jerneju Kopitarju in Franu Miklošiču, enima od najpomembnejših evropskih slavistov in začetnikoma slavističnih študij na Dunajski univerzi, je bila na konferenci izkazana velika pozornost, saj so bile njune jezikovne študije vključene v več raziskav, ki so jih predstavili raziskovalci iz različnih držav Evropske unije in ZDA.

Sliki 4 in 5: Razstava o Supraseljskem kodeksu je trenutno na ogled v prostorih Univerze v Sofiji, Bolgarija

Celoten rokopis šteje skupaj 287 folijev (574 strani) in je bil na dva dela verjetno razdeljen pred 173 leti (leta 1838), ko je poljski slavist, kanonik Michał Bobrowski, zadnji del rokopisa (169 folijev) poslal Jerneju Kopitarju v študij-

1 Prva bolgarska književna šola, ki naj bi bila ustanovljena od bolgarskega cesarja Borisa I, leta 885 ali 886, v času prvega bolgarskega cesarstva, v takratni prestolnici Bolgarije – mestu Pliska.

Slika 6: Digitalna rekonstrukcija rokopisa objavljena na spletni strani projekta

ske namene. Po opravljenem delu je Kopitar zadnji del rokopisa vrnil leta 1839. V zameno je istega leta prejel še prvi del rokopisa (118 folijev), ki je ostal v Kopitarjevi zasebni knjižnici in po letu 1844 postal del knjižnice ljubljanskega liceja. Prvi del rokopisa je tako ostal na slovenskih tleh in je danes del Rokopisne zbirke in zbirke redkih tiskov v NUK. Zadnji del rokopisa je romal iz rok Bobrowskega na police

zasebnih knjižnic. Leta 1856 je 16 folijev z začetka tega zadnjega dela rokopisa kupil A. F. Byčkov in jih danes hrani ruska nacionalna knjižnica. Preostali, večji del rokopisa (153 folijev) pa je bil izgubljen v drugi svetovni vojni in kasneje, leta 1968, vrnjen poljski nacionalni knjižnici.

Na spletni strani projekta in konferenci (<http://csup.ilit.bas.bg>) pa lahko vsi, ki jih kodeks zanima, prelistajo digitalno rekonstruiran rokopis. Digitalno rekonstrukcijo je Inštitut za literaturo pri Bolgarski akademiji znanosti naredil iz vseh treh digitaliziranih delov originalnega kodeksa v sodelovanju s knjižnicami, ki hranijo posamezne dele rokopisa (NUK, Nacionalna knjižnica Poljske in Ruska nacionalna knjižnica).

Ines Jerele
Narodna in univerzitetna knjižnica

2 O načrtovanem projektu in podpisu pogodb med sodelujočimi ustanovami smo pisali že v *Knjižničarskih novicah*, številka 6, str. 20.

OBVESTILA

Program sestrskih knjižnic foruma NAPLE

Forum NAPLE poziva splošne knjižnice k sodelovanju v programu sestrskih knjižnic («NAPLE sister libraries»). Program želi spodbuditi sodelovanje in izmenjavo med splošnimi knjižnicami držav, ki so udeležene v programu. Knjižnice sodelujejo med sabo glede na lastne interese in tudi nosijo vse stroške.

Možne so različne oblike sodelovanja v različnem obsegu, kakor pač ustreza obema partnericama. Tako lahko na primer knjižnici sodelujeta glede izmenjave informacij o knjižnici: vzdržujeta stike med osebjem ali izmenjujeta programe dela. Lahko si izmenjujeta gradivo in

storitve - rodoslovne informacije, odgovarjata na referenčna vprašanja, opravljata poizvedbe, izmenjujeta knjige, lokalne časnike itn. Naslednje področje je izmenjava programov usposabljanja uporabnikov, dejavnosti in razstav. Izmenjujeta si tudi lahko kulturne dogodke npr. obeležita državne praznike sestrskih knjižnic, pomagata druga drugi pri razvoju z nasveti, organizirata izmenjavo osebja, delovne obiske itn.

Ob začetku programa bodo k sodelovanju pozvane splošne knjižnice v Belgiji, Češki, Hrvaški, Finski, Irski, Poljski, Portugalski, Romuniji, Sloveniji in Španiji.

Knjižnice navežejo stik s potencialnimi partnericami tako, da izpolnijo poseben obrazec in ga pošljejo kontaktni osebi, za Slovenijo sem to jaz. Knjižnici lahko sodelovanje formalizirata s pisnim dogovorom, vendar pa to ni nujno.

Več informacij najdete na spletnem mestu <http://sisterlibrariesnaple.wordpress.com>, kjer so na voljo tudi vsi obrazci.

Gorazd Vodeb
Narodna in univerzitetna knjižnica
e-pošta: gorazd.vodeb@nuk.uni-lj.si

Projekt Moja ulica 2010

Mestna knjižnica Ljubljana je leta 2010 pričela s projektom *Moja ulica*, v okviru katerega knjižnice osrednjeslovenskega območja raziskujemo zgodovino, razvoj, kulturni utrip ter življenje ljudi posameznih lokalnih ulic in mestnih predelov. Svoje izsledke objavljamo v obliki digitalnih zgodb na domoznanskem spletnem portalu KAM-RA. Zgodbe tako predstavljajo virtualne, trajno zapisane delčke v mozaiku lokalne dediščine osrednjeslovenske regije. Pri svojem delu se poskušamo čim bolj povezovati z drugimi kulturnimi institucijami, društvi in posamezniki.

V sklopu projekta za leto 2010 je 7 knjižnic našega območja objavilo 11 digitalnih zbirk:

- *Ulica v preljubem Zalogu* (Mestna knjižnica Ljubljana); predstavi Zalog in njegovo zgodovino ter prav poseben vsakoletni dogodek, ulični piknik (lani 29. po vrsti).
- *Tavčarjeva ulica v Ljubljani* (Mestna knjižnica Ljubljana); razkrije delček zgodovine ulice ter njene arhitekturne posebnosti, na ogled pa je tudi nekaj utrinkov z delavnice za otroke z istim imenom.
- *Vrhniško Gradišče skozi stoletja* (Cankarjeva knjižnica Vrhnika); natančno predstavlja hiše v Gradišču, njihove prebivalce ter Industrijo usnja Vrhnika.
- *Spomini na našo mladost v Gradišču* (Cankarjeva knjižnica Vrhnika); prikazuje življenje v Gradišču pred 60. leti skozi oči tedanjih otrok.
- *Sprehod po vrhniški Stari cesti* (Cankarjeva knjižnica Vrhnika); predstavi zgodovino Stare ceste z vsemi hišami in njihovimi prebivalci.

- *Plečnikova dela v Kamniku in okolici* (Matična knjižnica Kamnik); predstavi celoten opus del arhitekta Jožeta Plečnika v občini Kamnik.
- *Kolodvorska cesta v Domžalah* (Knjižnica Domžale); prikazuje zgodovino Kolodvorske ceste, njene znamenite osebnosti, obrti in dogodke.
- *Logatec nekoč in danes* (Knjižnica Logatec); predstavi osrednjo ulico v Logatcu, Cankarjevo cesto, in hiše na njej.
- *Zbirka starih razglednic Knjižnice Logatec* (Knjižnica Logatec); vsebuje stare razglednice Logatca in njegove okolice, ki so del domoznanske zbirke Knjižnice Logatec.
- *Valvazorjev trg v Litiji* (Knjižnica Litija); predstavi lokacijo in zgodovino trga, hiše na njem ter znamenite osebnosti, ki so tam živele.
- *Adamičeva cesta v Grosuplju* (Mestna knjižnica Grosuplje); natančno predstavi hiše na Adamičevi cesti v Grosupljem.

Projekt Moja ulica se nadaljuje tudi v letu 2011, saj smo se v Mestni knjižnici Ljubljana odločili raziskovanje ulic in mestnih predelov nadgraditi z zgodbami njihovih prebivalcev in društev ter predstavitev lokalnih obrti. Vabimo vas, da se nam pridružite pri odkrivanju lokalnih posebnosti osrednjeslovenske regije!

Za sodelovanje pišite na elektronski naslov anja.frkovic@mklj.si. Veseli bomo tudi vaših idej in predlogov.

Anja Frković
Mestna knjižnica Ljubljana

19

Slika 1: Otroci iz vrhniškega Gradišča se igrajo
»Ali je kaj trden most?«

Slika 2: Nekdanja posojilnica na Cankarjevi cesti v Logatcu

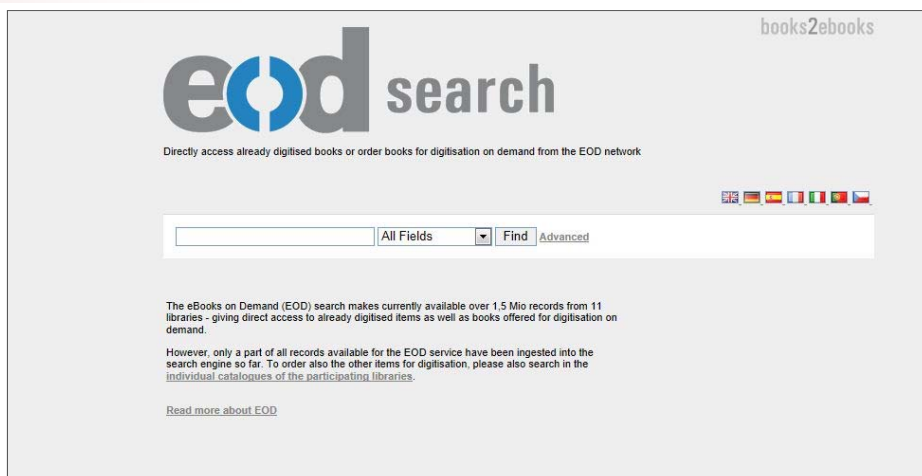
EODISE, nov vmesnik za enoten dostop do katalogov knjižnic mreže E-books on Demand in POD, tisk na zahtevo

V okviru projekta EOD (e-knjige po naročilu) smo v NUK konec julija 2011 ustrezno pripravili izpise vsega gradiva, ki je preko storitve EOD na voljo v NUK, in izpise posredovali koordinatorjem projekta v Univerzitetno knjižnico Innsbruck v Avstrijo. V Innsbrucku so podatke vključili v skupni iskalnik EOD, ki omogoča združevalno iskanje po zbirkah partnerskih organizacij mreže EOD, ki so do sedaj posredovale podatke o svojih katalogih.

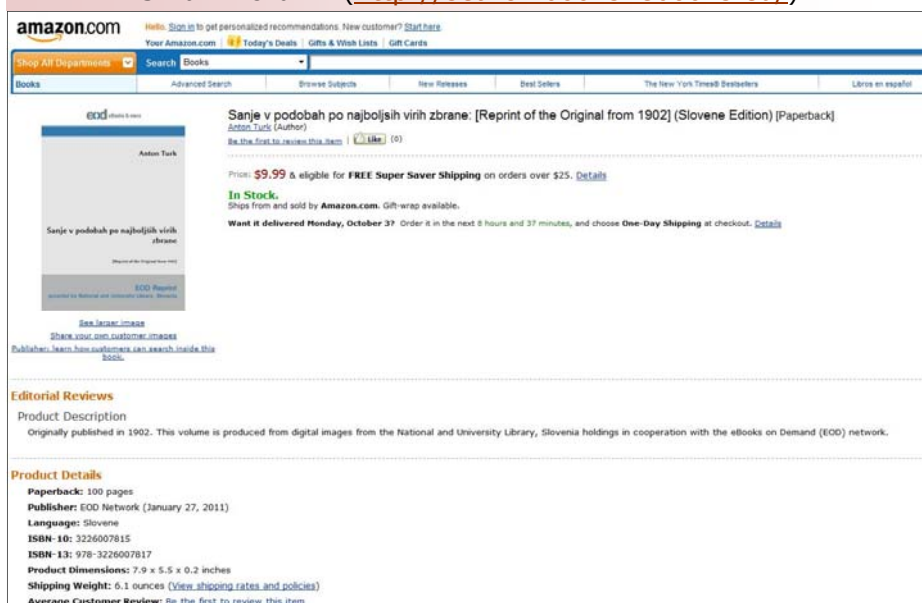
S tem se je NUK aktivno vključil v EODISE, skupni iskalnik EOD partnerskih knjižnic, v katerega je trenutno vključenih 14 evropskih knjižnic projekta EOD in ki uporabnikom ponuja 2,5 milijona enot gradiva v digitalizaciji. Rezultat vključitve v skupni iskalnik je znatno povečanje naročil izdelave e-knjig v NUK, še posebej iz tujine, saj lahko uporabniki gradivo za digitalizacijo ob omenjenem iskalniku sedaj najdejo tudi direktno preko Googlovega ali kakšnega drugega spletnega iskalnika.

V letu 2011 smo v okviru EOD v NUK začeli tudi z izvajanjem POD, ponatisov po naročilu. Uporabniki storitve EOD lahko kot dodatno možnost naročijo tudi izdelavo natisnjene knjige, vezane v mehke platnice, z ISBN številko in kolofonom. Knjigo po pošti prejmejo na dom, za natisnjeno stran plačajo manj kot za fotokopijo, knjige pa so nato naprodaj na Amazonovih spletnih straneh.

Matija Brumen
Narodna in univerzitetna knjižnica

Slika 1: Iskalnik (<http://search.books2ebooks.eu/>)

Slika 2: Knjige na Amazonu

Slika 3: Ponatis po naročilu

Novo življenje knjig v Univerzitetni knjižnici Maribor ali kako lahko knjižničnemu gradivu dodamo tudi drugačno vrednost

»Odpisano ni nujno zavrženo! Domiselno, kreativno, konstruktivno, ekološko, zabavno! Vse to in še več je lahko odpisano knjižnično gradivo...«. S temi besedami smo letos v Univerzitetni knjižnici Maribor vabili na dogodek, na katerem smo predstavili odpisano knjižnično gradivo nekoliko drugače. V okviru Noči raziskovalcev, ki je na mariborski univerzi potekala že petič, UKM pa je letos sodelovala z organizacijo lastnih dogodkov drugič, smo 23. septembra organizirali modno revijo. Na modni reviji pa so manekenke nosile obleke iz ... knjižničnega gradiva. Seveda odpisanega in poškodovanega, v glavnem časopisja. S tem je avtorica projekta bibliotekarka Renata Močnik dodala odpisanemu gradivu novo vrednost, z umetniško dimenzijo pa zlasti nam knjižničarjem in drugim obiskovalcem pokazala drugačen zorni kot. Gradivo, ki bi ga sicer zavržli, je s tem dobilo novo življenje in estetski pridih umetnosti, ki ga je avtorica na zanimiv način prepletla s kreativnostjo, domiselnostjo in zabavo. UKM tako nadaljuje z zdaj že tradicionalnimi dejavnostmi promocije v širši javnosti, ki izhajajo iz pomembnih knjižničnih opravil.

Da je odpisovanje knjižničnega gradiva neljuba in običajno časovno potratna zadeva, a vendarle nujno potrebna, če želimo ohranjati vsebinsko aktualnost fonda in prostorsko zračno okolje knjižnice, vemo predvsem tisti, ki moramo postopek odpisovanja bolj ali manj redno opravljati. Starejše generacije knjižničarjev se še spominjajo časov, ko je bila številčnost gradiva v knjižnici merilo financerjem, iz česar je sledila ne (pre)velika želja in potreba po odpisovanju. In tako je čas naredil svoje, knjige so se pričele kopičiti, knjižničarjem pa zmanjkovati prostora in časa za rutinska opravila, ki promocijsko ne žanjejo velikih uspehov. K temu so se pridružila še osebna nagnjenja posamičnih knjižničarjev, ki jih lahko v skrajnosti opredelimo kot tiste, ki so neverjetno naklonjeni »novostim« in bi odpisali kar vse, kar je trenutno neaktualno, in na tiste, ki bi v imenu ohranjanja kulturne dediščine obdržali prav vse. Prav gotovo imajo svoj prav in utemeljene argumente tako eni kot drugi, vendar je bistvenega pomena, da nas ne zanese preveč ne v eno ne v drugo smer. Ohranjati zdravo ravnovesje pa je prav tako težka naloga, ki zahteva skupen angažma tako od vsakega posameznika kot od celotnega knjižničnega oko-

lja. Sploh če verjamemo ugotovitvam mehiškega pesnika in kritika Gabriela Zaida (2006), ki v svojih razmišljanjih o knjigah v današnjem »sozvedju« produciranja, branja, kritike, izumiranja knjige in tržnih potih do bralca ugotavlja, da človeštvo vsakih 30 sekund (!) objavi po eno knjigo. Če bi človek vsak dan prebral po eno knjigo, bi zanemaril branje 4.000 knjig, ki so izšle istega dne. In ugotavlja, da kljub pojavu številnih drugih medijev, od televizije do interneta, produciranje novih naslovov ne upada, temveč celo narašča. Po podatkih Unesca je tako tiskanje knjig po iznajdbi televizije naraslo za 2,8 odstotkov, pred tem pa le za 1,8 odstotka (Zaid, 2006). Zaid tudi meni, da knjige izhajajo s tolikšno hitrostjo, da postajamo eksponentno vedno bolj nevedni. In sedaj pridemo do knjižničarjev in knjižnic. Kako torej ob tem obdržati neko ravnovesje, v poplavi takšnih in drugačnih del prepoznati tiste, ki bodo s časovno distanco postale pomemben dokument zgodovine?

In ravno zato je kolegica Nina Lončar (2010, str. 127) v svojem prispevku zapisala: »Težko je zavreči knjigo, knjižničarju je to še težje. Zaradi kulturnega pomena knjige v družbi in zaradi navezanosti nanjo. Vendar je predvsem zaradi spoštovanja do knjige in njenih uporabnikov odpisovanje knjig nujnost.« In da knjige po odpisu ne končajo kar takoj v reciklaži (ko seveda zadostimo vsem predpisom in navodilom o odpisovanju ter seznam odpisanih naslovov ponudimo drugim knjižnicam, v prvi vrsti pa Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani), in še preden bi jih podarili bukvarni, jih ponudimo našim uporabnikom. To pa storimo na dva načina, glede na fizično poškodovanost gradiva. Nepoškodovane knjige tako ponudimo uporabnikom v dar po njihovem izboru ob različnih dogodkih, da lahko z njimi dopolnijo svoje zasebne zbirke. Tako kot lani smo tudi letos ponudbo izvedli v okviru tim. Tržnice pod arkadami, ene izmed dejavnosti letos že tretjič organiziranega projekta Študentski oktober, ki ga pripravljamo za naše študente (<http://www.ukm.uni-mb.si/povezava.aspx?id=5&pid=355>).

Stvaritve iz poškodovanega gradiva pa smo letos prikazali na brhkkih mladenkah, kjer se je poškodovano gradivo s tehniko kaširanja prelevilo v modni artefakt. In da modna revija oblek

Slika 1: Papirnate obleke na manekenkah (foto: Andrej Pečnik)

in obutve v soju žarometov skoraj pravih modnih fotografov ne bi ostala le enkratni dogodek, smo umetnine po končani reviji za nekaj časa razstavili še v prostorih knjižnice.

Da umetniške kreacije iz nekdanj knjižničnega gradiva niso redkost, temveč so lahko izredno zanimiv, ustvarjalen in celo uporaben končni produkt obknjižničnih dejavnosti, nam dokazujejo tudi druge knjižnice - če omenim le arhitekturno dovršen knjižnični izposojevalni pult v Knjižnici Tehniške univerze v Delftu <http://inhabitat.com/tu-delft-architecture-library-opens-with-desk-of-recycled-books/> ali stolp kot umetniška kreacija s simbolnim pomenom, ki je nekaj let nazaj krasil vhodno avlo Mestne knjižnice v Pragi - obe kreaciji sta narejeni iz knjižničnega gradiva. Izdelki, prikazani na tokratni modni reviji, pa se prav gotovo lahko uvrščajo ob bok vsem podobnim po svetu.

In kakšno dodano vrednost prinesejo tovrstne kreacije odpisanemu knjižničnemu gradivu? Prav gotovo nadaljnjo uporabo gradiva, ki bi ga sicer zavrgli, in novo podobo, novo življenje ali drugačno opredmetenost le-tega. Hkrati pa še dodatno promocijo sami knjižnici, ki tako na drugačen

in nestereotipen način naslavlja potencialne uporabnike. Leta 2007 se je tako razvila ideja o izdelovanju sedežev iz poškodovanega odpisanega gradiva, na katerih bi posedali uporabniki, ko bi brskali po odpisanem gradivu, ki smo jim ga ponudili. Projekt je bil tako uspešen, da je za kavč, narejen iz odpisanega gradiva, prosila ena izmed gospodarskih družb v Ljubljani, katere prostore krasi še danes. Leta 2010 se je porodila ideja o izdelovanju

svetil iz poškodovanega odpisanega gradiva, ki bi svetila uporabnikom ob prebiranju odpisanega gradiva, ki so ga nato lahko odnesli. Tudi ta projekt je bil uspešen, in sicer tako, da je sama razstava gostovala za določen čas še na dveh razstaviščih: na otvoritvi Trubarjeve hiše literature v Ljubljani, nato pa še v prostorih Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru.

In kako se je zaključila modna revija v Noči raziskovalcev letos? Prav gotovo zelo uspešno, saj so si jo ponovno imeli možnost ogledati vsi tisti, ki so spremljali sam zaključek strokovnega posvetovanja Zveze bibliotekarskih društev v soboto, 22. oktobra 2011 v Mariboru. Bučen odziv publike pa je v duhu celotnega posvetovanja dokazal, da knjižničarji znamo ceniti tako obknjižnične dejavnosti, ki jo je tokrat s pomočjo manekenk - otrok knjižničark - predstavila kolegica Renata Močnik. In s katerim smo dokazali, da nam je *novo življenje knjig* resnično vseč.

22

Branka Kerec
Univerzitetna knjižnica Maribor
e-pošta: branka.kerec@uni-mb.si

NAVEDENA VIRA

Lončar, N. (2010). Projekt »Odpisani« in odpis knjižničnega gradiva v Univerzitetni knjižnici Maribor. *Knjižnica*, 54 (3), 117-128.

Zaid, G. (2006). *Toliko knjig!* Ljubljana: KUD Sodobnost international.

»Še vedno velja pregovor, da je v pravih informacijah moč« pogovor z dr. Alenko Kavčič-Čolić, novo predsednico IFLA Sekcije za informacijsko tehnologijo

Z velikim veseljem smo letošnje poletje sprejeli novico, da je na čelo IFLA Sekcije za informacijsko tehnologijo bila imenovana naša kolegica, dr. Alenka Kavčič-Čolić. IFLA je največja in najpomembnejša organizacija, ki skrbi za konstanten razvoj bibliotekarske stroke in knjižnic po celem svetu, zato je to imenovanje vsem nam lahko v veliko pohvalo, še posebej pa dr. Kavčič-Čolićevo. Seveda pa s tem prihaja tudi odgovornost velikega formata, ki v zgodovini ni bila dana velikemu številu slovenskih strokovnjakov. Če lahko omenimo le nekaj naših stanovskih kolegov, bomo med aktivnimi sodelavci IFLA našli Zlato Dimec, Matjaža Hočvarja, dr. Majo Žumer, dr. Melito Ambrožič in seveda dr. Kavčič-Čolićevo. Po besedah poznavalcev Slovenija do sedaj še ni imela predsednika stalnega odbora katere od sekcij IFLA, prav tako pa naj bi IFLA Sekcija za informacijsko tehnologijo veljala za verjetno eno najpomembnejših sekcij, saj se nanaša na vse dejavnosti upravljanja in storitev knjižnice. Zaradi vsega tega je odgovornost za učinkovito in uspešno delovanje toliko večja. Vsekakor je čas, da dr. Kavčič-Čolićevo namenimo nekaj več prostora v Knjižničarskih novicah. Zaradi tega smo se odločili, da z njo napravimo intervju, kjer bomo vsaj na kratko spoznali njen pogled na IFLA, njeno vlogo v funkciji, ki jo je zasedla, njeno vizijo na področjih informacijske tehnologije v knjižnicah, nekaj iz njenega »rednega« dela v NUK in še mnoge druge zanimivosti. Vsekakor pa je to najlepša priložnost za velik poklon slovenskemu bibliotekarstvu in še posebno dr. Alenki Kavčič-Čolić, ki ji uredništvo Knjižničarskih novic zares z odličnim spoštovanjem čestita za njeno imenovanje in ji na tej poti želi čim več uspehov.

23

TB: Pozdravljeni! Najprej čestitke za visoko funkcijo v najpomembnejši svetovni bibliotekarski organizaciji. Najprej bi vas prosil, da opišete vaše videnje vloge IFLA in na kratko razložite kako deluje?

AKČ: Najlepša hvala za čestitke! Res sem vesela, da so mi člani upravnega odbora Sekcije izkazali takšno zaupanje.

IFLA je najpomembnejša mednarodna organizacija s področja bibliotekarstva in informacijske znanosti, ki zagovarja interese bibliotekarjev,

Slika 1: dr. Alenka Kavčič-Čolić

informacijskih strokovnjakov in uporabnikov iz celega sveta. To pomeni, da skrbi za razvoj knjižnic in njihovo delovanje v razvitih in tudi v nerazvitih regijah. Povezati želi strokovnjake iz določenih področij, izboljšati knjižnične storitve in delovanje knjižnic ter izoblikovati pomembne smernice, pravilnike in standarde. Za učinkovito strokovno delo je namreč zelo pomembno ne le sodelovanje med različnimi knjižnicami ampak tudi med strokovnjaki. Ker skuša zajeti vsa bistveno pomembna strokovna področja, je njena organiziranost zelo kompleksna, seveda pa se s časom tudi spreminja. IFLA se financira s članarini in prispevki različnih sponzorjev. Trenutno ima več kot 1600 registriranih članic (večinoma organizacij) iz 150. držav. Vsaka članica ima svojega predstavnika v skupščini. Ti volijo najvišje predstavnike v upravnem odboru, ki ga sestavljajo strokovna komisija in različne delovne skupine. V okviru strokovne komisije deluje 5 divizij, v katerih je 45 sekcij. Članice IFLE se odločijo za sodelovanje v eni izmed sekcij, sodelujejo pa tudi pri imenovanju članov upravnega odbora izbrane sekcije. Poleg sekcij delujejo tudi različne strokovne skupine, ki se bolj intenzivno posvečajo določeni problematiki (ang. *core activities*); npr. UNIMARC, reševanju avtorskih pravic, omejenemu dostopu do informacij in drugim ključnim vprašanjem.

Značilnost IFLE je, da spodbuja mednarodno sodelovanje in izmenjavo izkušenj. Mislim, da lahko vsak knjižničar v njenih dejavnostih najde področje, ki ga zanima, in se poveže v obstoječe mreže. Pri tem je zelo pomembno, da prevzame

aktivno vlogo. Torej - ni dovolj, da se udeleži letnih konferenc, biti mora opažen preko aktivnega sodelovanja z referatom, delovati mora v strokovnih skupinah in podobno. Interakcija s strokovnjaki iz različnih okolij in knjižnic je zelo dragocena, ker prinaša dodatno znanje in izkušnje. Letna konferenca je le rezultat dolgotrajnih dogovorov in razprav, ki potekajo skozi vse leto. Knjižničarji, ki se prvič udeležijo letne konference, so velikokrat razočarani, ker tega ne razumejo, in so njihova pričakovanja osredotočena le na vsebino predavanj.

TB: Kakšna je vaša osebna pot? Kako in zakaj ste pričeli sodelovati v IFLA?

AKČ: Leta 2001 sem kot vodja Bibliotekarskega raziskovalnega centra nastopila službo v NUK. Vsi problemi, ki sem jih želela rešiti, npr. gradnja digitalnega repozitorija v NUK, arhiviranje spleta, vzpostavitev semantičnega spleta, novi načini dostopa do bibliografskih podatkov (takrat je bil oblikovan model FZBZ) itd., so bili vezani na informacijsko tehnologijo. Zanimalo me je, kako se druge knjižnice soočajo s tovrstnimi problemi. Tedanja programska direktorica NUK, Vilenka Jakac Bizjak, mi je predlagala, da se vključim v dejavnost IFLINE Sekcije za informacijsko tehnologijo. Takrat sem se prvič udeležila konference IFLE in, z dovoljenjem tedanjega predsednika upravnega odbora Sekcije za informacijsko tehnologijo, tudi sestanka članov upravnega odbora Sekcije. Na tem sestanku sem srečala dr. Mirno Willer, ki je bila članica upravnega odbora. V tistem času je bila še zaposlena v Nacionalni in univerzitetni knjižnici v Zagrebu. Z njo je tesno sodelovala tudi naša pokojna Zlata Dimec. Na podlagi vsebin, o katerih so razpravljali v okviru upravnega odbora Sekcije, in pozneje na podlagi programa predavanj, ki ga je Sekcija pripravila v Bostonu, sem dobila vtis, da je Sekcija preveč tehnično naravnana, ukvarja se sama s seboj in ne obravnava problemov, s katerimi se soočamo knjižničarji. To sem želela spremeniti in na nek način vplivati, da bi Sekcijo bolj približali knjižničarjem.

Ko sem imela leta 2002 v Glasgowu predavanje o pravnih vidikih arhiviranja spleta, sem dobila odlično priložnost, da stopim v stik z Brewsterjem Kahlem, njegovimi sodelavci iz Internet Archive, Juho Hakalo ter drugimi skandinavskimi strokovnjaki, tedaj vodilnimi na tem področju. Kmalu potem smo tudi v NUK, v sodelovanju z Institutom Jožef Stefan, začeli izvajati projekt o arhiviranju elektronskih publikacij na

spletu; nosilka projekta je bila dr. Eva Kodrič Dačić. Ker je bilo naše delo zahtevno in obsežno, sem se povezala z več strokovnjaki, ki so nam vseskozi svetovali ter pomagali pri našem razvoju, spoznala pa sem jih na IFLI. Leta 2004 sem se udeležila tudi konference IFLA v Buenos Airesu in tam ponovno sodelovala na sestankih Sekcije. Z nekaterimi člani upravnega odbora sem ostala v stikih.

Leta 2006 sem predlagala projekt s področja evalvacije digitalnih knjižnic. Tedanji predsednik sekcije dr. Reinhard Altenhoener, vodja Oddelka za informacijsko tehnologijo v Nacionalni knjižnici Nemčije v Frankfurtu, je predlagal, naj zasedem mesto odstopljenega člana upravnega odbora Sekcije. Brez pomislekov sem sprejela povabilo. Že prihodnje leto so me člani upravnega odbora na konferenci v Durbanu, v Južnoafriški republiki, izvolili za tajnico Sekcije, kar je bila zame velika čast, saj sem postala članica vodstva Sekcije. Opozorim naj, da to ni povsem administrativna funkcija, saj lahko tajnik nadomešča predsednika v njegovi odsotnosti ter enakovredno sodeluje pri vseh aktivnostih, vključno z vodenjem sekcije in sestankov upravnega odbora. V mnogih sekcijah tajniki postanejo predsedniki, izberejo si novega tajnika, ki jih bo v prihodnosti nadomestil. Zamenjala sem že dva odstopljena člana, in zaključila prvi 4-letni mandat.

V tem obdobju smo bili zelo aktivni, obravnavali smo teme, ki so rezultat interakcije knjižničnih storitev in tehnologije. Leta 2009 sem pred glavno konferenco IFLE v Milanu organizirala predkonferenco v Firencah na temo o novih tehnologijah (*Emerging trends in technology: libraries between Web 2.0, semantic web and search technology*). Člani Sekcije za IT so mi zaupali tudi nov 4-letni mandat v upravnem odboru, ki se bo iztekel leta 2013. Ob koncu mandata dr. Altenhoenerja so me člani odbora letos izvolili za predsednico Sekcije, mesto tajnika pa je sprejel dr. Frank Cervone iz Purdue University v ZDA, za informacijskega uradnika pa je bil ponovno izvoljen dr. Edmund Balnaves, profesor na Univerzi v Sydneyu, s katerim sodelujem od leta 2007.

TB: Ste torej na čelu IFLA Sekcije za informacijsko tehnologijo - lahko na kratko razložite njeno vlogo in naloge?

AKČ: Sekcija za informacijsko tehnologijo, ki jo vodim, je po številu članov druga največja IFLI-

NA sekcija; prva je Sekcija za akademske in raziskovalne knjižnice. Informacijska tehnologija je prisotna v vseh področjih knjižničarstva in v informacijskih znanosti. Ko se z drugimi sekcijami dogovarjamo o sodelovanju, želijo številne z nami organizirati svoje tematske sklope, ker so mnogi vezani na informacijsko tehnologijo.

V naši Sekciji smo se osredotočili na nekaj pomembnih področij. Tako sta se izoblikovali posebni interesni skupini: Specialna interesna skupina za semantični splet - vodi jo Emmanuelle Bermes, ki je bila do nedavno zaposlena v Nacionalni knjižnici Francije, sedaj pa je prevzela projekt v pariškem Centru Pompidou, in Specialna interesna skupina za RFID, ki jo sovodi Frank Seligeer iz Nemčije. Poleg omenjenima področjema namenjamo veliko pozornost odprtokodnim rešitvam, ker menimo, da so pomembna rešitev tako za razvite kot nerazvite knjižnice. To področje obsega namenske aplikacije v knjižnicah, od digitalnih repozitorijev do aplikacij za različne knjižnične storitve. Trenutno je glavna tema integracija knjižničnih storitev z mobilnimi napravami. Intenzivno se ukvarjamo tudi s trajnim ohranjanjem digitalnih virov in razvojem knjižničnih kadrov na področju informacijske tehnologije.

Naša naloga v okviru odbora Sekcije je pripraviti sklope predavanj za naslednjo konferenco IFLE. Zato je treba poslati vabila za oddajo prispevkov, narediti izbor prispelih prispevkov in se povezati z njihovimi avtorji. Načrtujemo vsaj dva sklopa predavanj: o varnostnih sistemih v knjižnicah, ki ga bomo pripravili sami, o integraciji knjižničnih storitev z odprtokodnimi rešitvah na mobilnih napravah pa skupaj z drugimi sekcijami. Tretjega, o izobraževanju knjižničarjev na področju informacijske tehnologije, morata **25** potrditi še vodstvi drugih dveh sekcij. Koordiniramo tudi delo v specialnih interesnih skupinah, obveščamo člane o dejavnostih, komuniciramo z vodstvom IFLE (za vsak prijavljen dogodek moramo pripraviti povzetek), organiziramo konferenco, sodelujemo pri pripravi strateškega načrta za naslednje obdobje, pripravljamo dodatne aktivnosti na področju našega delovanja, kot so raziskovalni projekti, delavnice, seminarji ali konference. Člane tudi obveščamo o vseh naših dejavnostih, dvakrat letno izdajamo bilten in vzdržujemo svojo spletno stran na spletnem mestu IFLE. Z Edmundom Balnavesom razmišljava o ukinitvi biltena IFLA ITS Newsletter, ki naj bi ga nadomestila spletna revija, v kateri bi bili objavljeni zanimivi strokovni prispevki, ki,

žal, niso bili izbrani za predstavitve na konferenci. Naj omenim, da večina teh aktivnosti poteka izven delovnega časa.

TB: Nedvomno danes življenje v marsičem kroji tudi uporaba informacijske tehnologije. Kako po vašem mnenju ta tehnologija vpliva na knjižnice?

AKČ: Danes si je težko zamisliti knjižnico brez informacijske tehnologije in mislim, da naši knjižničarji, posebej mlajši, že zelo dobro obvladajo avtomatizacijo knjižničnih procesov. Vendar pa to ne zadostuje. Informacijska tehnologija se zelo hitro spreminja, zato se soočamo s problemom, ali lahko knjižničarji sledijo njenemu razvoju. Zato potrebujemo večjo stopnjo interdisciplinarnosti tudi pri izobraževanju naših knjižničarjev. Tako je na primer zdaj v vzponu razvoj mobilnih naprav. Za knjižnico je to odlična priložnost za razširitev svojih storitev, ki vključujejo izposojanje knjig na mobilne naprave, omogočanje dostopa do različnih storitev prek teh naprav in podobno. A to ni tako enostavno, potrebno je vlagati v razvoj, kar pa ni poceni. Knjižničar mora imeti vsaj nekaj predznanja, da lahko natančno opredeli potrebe svoje knjižnice in pozna vse možnosti, ki jih lahko maksimalno izkoristi. V nasprotnem primeru bodo informatiki prepuščeni sami sebi in zato z njihovimi rešitvami ne bomo zadovoljni. Zato se morajo knjižničarji že v samem postopku izobraževanja dobro seznaniti z nekaterimi osnovnimi elementi gradnje informacijskih sistemov ali systemske analize. Seveda so tudi druga pomembna strokovna področja, ki se spreminjajo z razvojem informacijske tehnologije. Med njimi je reševanje avtorskih pravic v digitalnem okolju, oblikovanje spletnih strani in uporabniških vmesnikov, nove metode evalvacije digitalnih storitev in podobno. Kako tehnologija vpliva na knjižničarje? Ustvarjajo se novi profili: digitalni skrbnik, digitalni knjižničar, spletni skrbnik itd. Systemskega knjižničarja sicer že poznamo, vendar je zdaj njegova opredelitev nekoliko drugačna.

TB: Obstajajo tudi skupine (npr. Google Watch), ki jih skrbi smer razvoja informacijske tehnologije, tako zaradi preveč nekritičnega odnosa do skupne rabe informacij kot tudi zaradi potencialnega monopolnega položaja podjetij, kot je npr. Google. Kaj, če sploh karkoli, so po vašem mnenju največje nevarnosti, ki jih prinaša razvoj informacijske tehnologije?

AKČ: Predvsem vidim nevarnost razvrednotenja informacijske dejavnosti. Uporabnikom je namreč lažje iskati na Wikipediji in ne na preverjenih in zanesljivih virih, ki jih večina več ne pozna, ali v knjižnično-informacijski službi. Dejansko je to za nas bibliotekarje in dokumentaliste velik izziv. Še vedno velja pregovor, da je v pravih informacijah moč. Zaradi eksponencialne rasti informacij in različnih monopolov nad njimi, bodo uporabniki vse težje našli relevantne informacije. Zato moramo knjižničarji nenehno vlagati v naše znanje, ker bomo le tako dobro poznali in obvladali različne informacijske vire, orodja za dostop do le-teh in informacijsko-tehnološke možnosti, ki jih ti prinašajo. Tako bomo povečali našo konkurenčno vrednost.

TB: Za knjižničarje in vse, ki delajo z informacijami, je dobro, da so na tekočem z novostmi na področju informacijske tehnologije. Vendarle se dogaja tudi to, da so uporabniki večkrat nekaj korakov pred njimi. Bi lahko rekli, da sodobni trendi ustvarjanja, hranjenja, uporabe in skupne rabe informacij vplivajo oz. bi morali vplivati tudi na izobraževalni proces knjižničarjev?

AKČ: Seveda. To ni značilnost le naše stroke. Informacijska tehnologija podobno vpliva tudi na druga področja, npr. medicino, arhitekturo, gradbeništvo itd. Pomembno je, kako smo nanjo pripravljeni. Če imamo dobro predznanje, bomo lažje razumeli in obvladali nove tehnologije. V Sloveniji obstaja velik prostor za nove interdisciplinarne programe, kar omogoča tudi bolonjska reforma. Menim, da bi morali več sodelovati s fakultetami za računalništvo in informatiko. Če te možnosti ne bomo znali izkoristiti, bodo potrebovali knjižničarji več permanentnega izobraževanja in samoizobraževanja, da bodo kos tehnološkemu razvoju in novim potrebam uporabnikov.

TB: Razvoj informacijske tehnologije je povzročil spremembe v uporabi in namembnosti, še posebej pa v uporabnikovem zaznavanju knjižnice. Kako naj se na trende odzovejo vodstva knjižnic? Se vam zdi, da mora sledenje trendom razvoja informacijske tehnologije postati ena od nalog knjižničnih delavcev? Bi knjižnice lažje sledile spremembam, če bi pričele zaposlovati drugačne profile ali rešitev vidite kje drugje?

AKČ: Tako kot obstaja specializacija na področju prava ali medicine, bi tudi v bibliotekarstvu pot-

rebovali specializacijo v tistih področjih, ki so v interakciji z bibliotekarstvom – knjižnična informatika, knjižnično pravo, knjižnični oblikovalec, knjižnični psiholog itd. Timsko delo različnih profilov daje več inovativnih rezultatov in omogoča zanimiva povezovanja. Zato menim, da bi bilo idealno, če bi bili v knjižnici zaposleni ljudje, ki so strokovnjaki na različnih področjih, ker bi bila posledično bolj fleksibilna in bi se lažje prilagajala spremembam. Nekdo bi moral spremljati razvoj novih informacijskih tehnologij oziroma njihove interakcije z uporabniki.

TB: Uporabniki vedno bolj pogosto segajo tudi po elektronskih knjigah, ponekod bolj, drugje (še) nekoliko manj. Kakšna je po vašem mnenju optimalna rešitev za uspešno sozvočje ponudbe klasičnih in elektronskih knjig?

AKČ: Dvomim, da se bomo lahko poslovili od klasičnih knjig. Vsaj za mojo generacijo lahko rečem, da si večina še vedno želi vzeti v roke papir in obračati strani. Res pa je, da je zelo prisoten trend virtualizacije knjižnic, kar pomeni, da bodo vsebine, ustvarjene v prihodnosti, vse bolj le v digitalni obliki. Vloga knjižnice se tudi spreminja - iz klasičnega pojmovanja kot skladišče knjig v sodoben prostor za druženje in mreženje. Zato bo morala knjižnica omogočiti dostop do svojih knjig preko interneta, da si bodo uporabniki kadarkoli, tudi na primer ob dveh zjutraj, izposodili e-knjigo. Vendar pa je področje izposoje e-knjig še v razvoju, posebej v Sloveniji. Mislim, da bo v prihodnosti na voljo več tehničnih rešitev za boljšo zaščito avtorskih pravic, in da se s tem vprašanjem knjižničarjem ne bo treba ukvarjati.

TB: V NUK vodite Bibliotekarski raziskovalni center, ki se uspešno ukvarja z različnimi mednarodnimi in domačimi projekti. Lahko na kratko opišete nekaj najbolj zanimivih izzivov, s katerimi ste se srečali v okviru projektov?

AKČ: Med največjimi izzivi v slovenskem okolju je bilo delovanje v skupinah ali timsko delo. Slovenski knjižničarji so večinoma zelo samozavestne in močne osebnosti, ki menijo, da ne potrebujejo drug drugega. Zato imamo težave, kadar je treba delovati v skupinah. Namreč, vsi bi vodili in vsak bi delal sam. Mislim, da bi morali temu področju nameniti več pozornosti. V mednarodnih konzorcijih, v katerih sodelujem, se zelo hitro organiziramo, in smo zelo uspešni pri

izvajanju skupnih nalog, ne glede na različne funkcije, ki jih imamo v naših okoljih. Poleg tega si medsebojno pomagamo in svetujemo.

Drugi problem, s katerim sem se soočala, je bila interakcija med bibliotekarji in raziskovalci in raziskovalnimi inštituti. Potrebovala sem nekaj let sem, da sem spoznala, da med nami manjka vmesni člen. Knjižničarji namreč opravljamo konkretne storitve, ki zahtevajo aplikativne raziskave in razvoj, raziskovalci na institutih pa običajno rešujejo en teoretičen problem. Zato smo imeli v prvih projektih, ki smo jih izvajali v sodelovanju s slovenskimi raziskovalnimi organizacijami, veliko težav, ker skupaj nismo uspeli dokončati projekta tako, da bi bile rešitve res uporabne za naše uporabnike. K sodelovanju bi morali povabiti tudi komercialno podjetje, ki bi znalo pretvoriti rezultate raziskav v uporabnikom prijazno obliko.

TB: Veliko se piše in govori o prihodnosti in usodi knjižničarstva. Ker vemo, da so ta vprašanja močno povezana z razvojem informacijske tehnologije, vas prosim, da se za trenutek predstavite v leto 2020 in orišete, kaj bo po vašem mnenju glavna vloga knjižnice: pridobivanje, organiziranje, hranjenje, posredovanje ali ustvarjanje informacij?

AKČ: Težko je reči, kateri proces bo postal najpomembnejši, ker so vsi med seboj zelo povezani. Da bi omogočili dostop ali posredovali uporabnikom relevantne informacije, jih moramo najprej pridobiti, pravilno obdelati in ustrezno hraniti. Knjižnica kot prostor družabnosti že danes dobiva na svojem pomenu. Predvidevam, da se bo ta trend nadaljeval tudi v prihodnosti. Nekatere knjižnične procese bo lahko opraviti na različnih lokacijah, ne brezpogojno v knjižnici. Večji pomen bodo imele knjižnice pri ovrednotenju informacijskih virov, saj jih bo potrebno organizirati v neko smiselno obliko, da jih bo uporabnik lažje in samostojno našel. Vsi viri bodo virtualno dostopni, čeprav izposoja analognih oblik ne bo izključena, le da bodo te težje dostopne uporabnikom kot danes. Iskanje po virtualnem fondu knjižnice bo enostavno in vsak uporabnik si bo lahko prilagodil svoj vmesnik glede na svoje informacijske potrebe oz. interese. Knjižničar bo s posebnimi tehnološkimi napravami lahko sledil informacijske potrebe uporabnikov in izvajal tudi selektivno diseminacijo na teh področjih. Uporabnik ne bo razmišljal o medijih, ampak si bo informacije avtomatsko

prenašal z ene naprave v drugo. Izposoja elektronskih knjig in računalniških programov bo potekala vzporedno z izposajo analognih knjig. Nastale bodo nove formalne oblike vsebin, ki bodo rezultat dela posameznikov ali skupnosti. Mislim, da bo v naslednjih nekaj letih ena težjih nalog knjižnice najti ravnovesje med avtorskimi pravicami in dostopnostjo. Razvili bomo nove modele za ocenjevanje dela v knjižnicah in nove raziskave o uporabnikih in njihovih pričakovanjih.

TB: Za konec vas prosim še, če mi lahko zaupate vaše želje - predvsem glede efektivne uporabe tehnologije v knjižnicah - tako v slovenskem kot tudi v svetovnem merilu?

AKČ: Trenutno se mnoge knjižnice doma in v svetu še ne zavedajo, da so lahko z medsebojnim sodelovanjem veliko bolj uspešne. Takšno sodelovanje omogoča tudi tehnologija oblaka (ang. *cloud computing*), kjer pri eni rešitvi lahko sodeluje več knjižnic. Pričakujem, da se bomo v prihodnosti tudi v Sloveniji začeli povezovati v mreže. Tak primer je Europeana – evropska digitalna knjižnica. Trenutno že obstajajo načrti o mednarodnem združevanju spletnih arhivov. Mislim, da se bo ta trend nadaljeval tudi na drugih področjih – filmske umetnosti, arhivi podatkov, zvočni posnetki itd., in bomo vse pogosteje vstopali v virtualni prostor, v katerem bodo dosegljive informacije o naši znanstveni in kulturni preteklosti. Torej, najpomembnejše je sodelovanje med knjižničarji in strokovnjaki iz drugih področij.

Drugo, informacijsko tehnologijo moramo začeti dojemati le kot orodje, ki nam lahko maksimalno pomaga pri obvladovanju vedno večjega števila informacij. Knjižničarji moramo bolje razumeti knjižnične procese in začeti iskati inovativne načine njihovega izvajanja. Informacijska tehnologija nam pri tem lahko veliko pomaga.

Tretje, moramo si prizadevati, da bi razumeli informacijske potrebe naših uporabnikov. Pri tem potrebujemo tržni pristop, saj ne smemo pozabiti, da imamo zelo močno konkurenco. Zato je nujno potrebno, da se zavemo in naprej razvijajo naš konkurenčno prednost.

pripravil Tomaž Bešter
Narodna in univerzitetna knjižnica

Izdelki Lijane Perko

Mestna knjižnica Izola v oktobru predstavlja novo razstavo v kotičku ustvarjalnosti: Lijana Perko je oblikovala in sešila čudovite nove torbice, mošnjičke in okrasne pasove iz raznovrstnega pisanega blaga, ki ga je znala lepo kombinirati v različne vzorce. Prijazno gospo, ki jo lahko večkrat vidite tudi v leseni hišici na Lonki v Izoli, pa tudi na sejmih v Piranu, Kopru in drugod, smo ob tej priliki poprosili, da nam odgovori na nekaj radovednih vprašanj.

MKI: Gospa Lijana, že nekaj let vas videvamo na obalnih sejmih starin in izdelkov domače obrti. Od kod prihajate in kaj vas je pri nas tako prevzelo, da se redno vračate? Ali ste se morda že za stalno naselili tukaj?

LP: Pozdravljeni! Hvala za povabilo, z veseljem sem sprejela ta izziv ter pripravila manjšo razstavo v prostorih vaše knjižnice.

Prihajam iz Ljubljane, kjer sem vrsto let živela in tudi ustvarjala. Nazadnje tudi v Javnem zavodu RTV Slovenije. Vedno sem si želela živeti na obali, zato sem se tudi preselila v Izolo, kjer živim in ustvarjam že dve leti.

MKI: Ukvarjate se z oblikovanjem in šivanjem casual in bolj elegantnih torbic iz blaga. Kdaj ste se lotili šivanja? Kaj vas je k temu spodbudilo? Ste imeli radi ročna dela že kot deklica? Kdo vas je učil ročnih del? Kaj ste sicer po poklicu? V katere šole ste hodili?

LP: Že v zgodnjem otroštvu, v vrtcu so se začele kazati moje ustvarjalne sposobnosti. V okviru osnovne šole pa sem začela risati, oblikovati ter celo šivati in izdelovati enostavna oblačila. Obiskovala sem likovni in foto krožek. Po končani srednji šoli sem hodila na različne tečaje in ustvarjalne delavnice, tudi v tujini, v Franciji in Italiji.

MKI: Svojemu podjetju ste dali ime Zlati lev. Zakaj takšno ime? Ste lev po horoskopu?

LP: Moja znamka je Zlati lev. Seveda, oba pojma se dosti prepletata v mojem življenju, zlata barva že od nekdaj pomeni moč in lepoto bogastva; res pa sem tudi lev po horoskopu.

MKI: Imate velik smisel za usklajeno kombiniranje barv. Ste morda kaj v sorodu z znano slovensko slikarsko družino Perko?

LP: Mislim, da nisem v sorodu z omenjeno družino.

MKI: Pri nakupu blaga izbirate pastelne, pa tudi bolj močne barve. Vzorci na nekaterih vaših torbicah izgledajo kot iz prejšnjega stoletja. Tudi modeli nekaterih torbic se spogledujejo s preteklostjo. Vas

preteklost močno navdihuje?

LP: Ves čas me navdihuje tudi preteklost, posebej določena obdobja od antike do secesije in meni ljubo obdobje 30. let prejšnjega stoletja.

MKI: Kje iščete ideje za modele torbic, za barve? Si torbico najprej narišete, določite mere, barve ... ali se kar lotite dela? Vse vaše torbice so tudi podložene in to jim daje še posebno kvaliteto in trdnost. So tudi pralne. Kaj bi še lahko povedali o njihovi izdelavi? Koliko časa pa porabite za izdelavo ene torbice?

LP: Ideje me spremljajo ves čas, iščem jih na ulici, na potovanjih in celo ponoči se mi porajajo.

Najprej naredim skico, potem tehnično zelo zahteven model, ki ga naredim iz trdega papirja. Potem naredim vzorčni komad, sledijo razni popravki in šele nato zašijem končni izdelek. Celotna izdelava, razmišljanje, koncept nekega izdelka lahko traja več tednov ali celo mesecev. Izdelek pa zašijem v nekaj urah ali celo dneh, če je veliko ročnih dodatkov.

MKI: Kakšni so vaši načrti za prihodnost? Boste še naprej šivali torbice ali že razmišljate o drugačnih izdelkih? Ali pri svojem ustvarjalnem delu sodelujete še s kakšnim obrtnikom?

LP: Načrtov imam veliko, samo letos nameravam razstavljati na treh različnih lokacijah. Za novo leto pa pripravljam modele torbic, kakršne so se nosile okoli 1900.

Že sedaj izdelujem veliko različnih unikatnih izdelkov in modnih dodatkov, pasove, šale, štole ... Sodelujem pa tudi z različnimi obrtniki in oblikovalci.

MKI: Ste svoje izdelke že kje razstavljali ali je to vaša prva razstava?

LP: Razstavljala sem že v okviru različnih društev, Art marketa v Ljubljani, celo v tujini, na Škotskem in v Angliji.

MKI: Kako ste se vživeli v življenje v Izoli? Kaj pogrešate? Kaj vam je najbolj všeč pri nas?

LP: Rada imam obalo in dolge sprehode; tudi če piha burja, ker tako najlažje dobim veliko novih idej.

MKI: Gospa Lijana, hvala vam za ta pogovor. Želimo vam veliko ustvarjalnega in poslovnega uspeha.

LP: Hvala tudi vam. Upam, da bo ta razstava v veselje in zadovoljstvo vsem, ki si jo bodo prišli ogledati. Narejena je bila z ljubeznijo in občutkov do lepega.

pogovarjala se je Špela Pahor
Mestna knjižnica Izola

Marija Gorjup v MKI

V vitrini ustvarjalnosti si lahko jeseni 2011 ogledate še eno razstavo ročnih izdelkov: naredila jih je Marija Gorjup, sicer varovanka Varstveno delovnega centra iz Izole in naša zvesta bralka in obiskovalka prireditev. Lotila se je kvačkanja, vezenja križcev, klekljanja čipk, izdelovanja knjižnih ovitkov in knjižnih kazal, vsega po malem. Prosili smo jo, da nam odgovori na nekaj vprašanj.

MKI: Marija, povej nam prosim, koliko časa se že ukvarjaš z ročnimi deli? Kdo te je k temu spodbudil? Kdaj najraje ustvarjaš? Kaj ti pomeni ročno delo? Kakšna tehnika ti je najbolj pri srcu?

MG: Že dolgo časa. Začela sem, ko sem imela okoli 10 let. Moja sestra me je k temu spodbujala večinoma popoldan, ko sva imeli čas za to. Sedaj se najraje lotim ročnega dela med vikendom in popoldan v Mimozi. Ročna dela me sproščajo in umirjajo. Vesela sem, ko naredim nekaj zase. Najraje pa kvačkam.

MKI: Izdelala si prelepe klekljane čipke. Kje si se naučila klekljati? Je to zahtevno ročno delo? Koliko časa potrebuješ, da narediš klekljan prticek? Te klekljanje veseli?

MG: Klekljanje me je naučila moja sosedica s Prestranka pri Postojni od kjer sem doma. Tudi v šoli sem obiskovala krožek, kjer smo klekljali. Klekljanje je zelo zahtevno delo ker, ko to delaš moraš

»biti tam«, moraš biti zbran. Za večje vzorce porabim tudi do 14 dni časa. Za manjše pa manj. Važno je to, da me to delo veseli.

MKI: Posebno lepi so kvačkani knjižni ovitki. Ali jih delaš tudi po naročilu? Izdeluješ tudi kvačkane zavese?

MG: Knjižne ovitke in kazala smo delali v VDC za razstavo v izolski knjižnici ob dnevu knjige. Takrat sem izkvačkala tudi ovitek za knjigo, ki mi je všeč. Kvačkala sem veliko stvari, vsega pomalem. Tudi zavese sem izkvačkala, ma to je bilo že dolgo od tega.

MKI: Zanimiv in lep je tudi iz pisanih volnenih kvadratkov skvačkan šal. Taki šali so letos zelo moderni... Jih boš naredila še kaj?

MG: Ko kaj kvačkam, gledam tudi to, da je lepo in moderno. Če bo časa za to, bom naredila tudi več izdelkov.

MKI: Marija, ti rada tudi bereš. Katere knjige so ti najljubše?

MG: »Klic divjine« je knjiga, ki mi je bila zelo všeč. Berem razne knjige, ker me veseli branje. Rada bi izvedela čim več. Obiskujem izolsko knjižnico in si izposojam najraje knjige iz seznama Primorci beremo.

MKI: Rada poslušáš glasbo? Katera je tvoja najljubša glasba?

MG: Glasba me tudi pomirja. Naj-

raje poslušam Richarda Claydermana, ki je prav dober za dobro počutje.

MKI: Si tudi varovanka Varstveno delovnega centra v Izoli. Kako se počutiš v centru? Imaš veliko prijateljic, prijateljev? Si morda tudi ti sodelovala pri pisanju knjig MISLI na sprehodu, na soncu, o športu?

MG: VDC redno obiskujem, sicer stanujem v Mimozi, ki je tudi enota VDC Koper. Imam veliko prijateljev in sem rada v dobri družbi.

MKI: Bi nam rada povedala še kaj, česar te nismo vprašali? Bi rada kaj sporočila našim bralcem?

MG: Sodelovala sem pri knjigi Misli o športu, ker sem tudi športnica. Treniram judo in me veseli pohodništvo, ker sem rada v naravi.

MKI: Marija, hvala ti, ker si si vzela čas in se pogovarjala z nami. Želimo ti še veliko ustvarjalnosti na tvoji življenjski poti.

MG: Zelo rada obiskujem vašo knjižnico. Veliko tega zanimivega je, od knjig, do razstav pa tudi potopisna predavanja so zanimiva. Najlepše mi je bilo predavanje o Indiji, ko je predavala ena Indijka o običajih v njeni deželi.

pogovarjala se je Špela Pahor
Mestna knjižnica Izola

Delo išče

Sem študent 2. letnika smeri bibliotekarstvo, informacijska znanost in knjigarstvo. Med študijem sem študentsko delo opravljal v knjižnici Akademije za likovno umetnost v Ljubljani. Tekoče obvladam slovenščino, nemščino in angleščino. Med počitnicami sem delal v Univerzitetni knjižnici Maribor, kjer sem se seznanil z digitalizacijo gradivo in pregledovanjem kataložnih listkov. Zaposlitev iščem v katerikoli knjižnici, saj mi je knjižničarsko delo v veliko veselje.

Dosegljiv sem na telefonski številki 040-217-524.

OBVESTILO AVTORJEM

Knjižničarske novice so informativni bilten, ki seznanja slovenske knjižnične delavce s tekočimi dogajanji in novostmi v stroki. Objavlja strokovne članke, poročila s strokovnih posvetovanj, srečanj in sestankov, prispevke o pomembnih dogodkih in novostih v knjižnicah, prispevke o projektih, v katerih sodelujejo knjižnice, intervjuje, mnenja in ocene, spominske in podobne zapise, obvestila in razpise ter obvestila o prireditvah, posvetih in drugih strokovnih dogodkih.

Navodila za pripravo prispevkov

Jezik objavljenih prispevkov je praviloma slovenski, v skladu z odločitvijo uredništva, pa tudi angleški. Avtorji morajo uredništvu poslati jezikovno pravilno besedilo. Prejetih tekstov uredništvo ne lektorira. Avtor tudi v celoti odgovarja za vsebino prispevka. Avtorsko pravico do objavljenih prispevkov ima izdajatelj publikacije, avtor obdrži moralne avtorske pravice.

Naslov prispevka mora biti kratek in jasen, dopolni se lahko s podnaslovom. Pri poročilih s strokovnih posvetovanj in drugih srečanj naj bodo v naslovu/podnaslovu prispevka navedeni naslov posvetovanja oziroma srečanja ter kraj in datum dogodka.

Pod naslovom naj bo naveden avtor prispevka (oziroma avtorji), in sicer vedno v polni obliki (ime in priimek). Če je avtorjev več, naj sami določijo vrstni red imen avtorjev. Poleg imena avtorja je treba navesti tudi sedež ustanove, kjer je avtor prispevka zaposlen ali ime fakultete, če je študent, ter elektronski naslov avtorja. Tudi pri večjem številu piscev je treba pri vsakem posamezniku navesti vse zahtevane podatke. Pri citiranju virov naj avtorji upoštevajo navodila revije Knjižnica. Dolžina prispevka naj ne presega 20.000 znakov (vključno s presledki).

Prispevek lahko poleg teksta vsebuje tudi slike (preglednice, diagrame, fotografije ipd.). Vsaka slika naj ima zaporedno številko in naslov. Če avtor slik ne vključi v besedilo prispevka, naj bo v njem jasno označeno, katera slika sodi na določeno mesto v tekstu. Pri vsaki sliki je treba navesti tudi njeno avtorstvo (avtor je lahko pisec prispevka ali kdo drug). Pri portretni fotografiji je potrebno navesti tudi imena oseb v polni obliki (ime in priimek), in sicer z začetno navedbo "Od leve proti desni:... ". Avtor prispevka mora uredništvu predložiti pisne izjave oseb na portretni fotografiji, da se strinjajo z javno objavo fotografije v Knjižničarskih novicah. Slikovno gradivo lahko avtorji priložijo tudi v JPG ali PNG formatu.

Z oddajo prispevka uredništvu se šteje, da avtor soglaša z objavo svojega prispevka v tiskani in elektronski obliki Knjižničarskih novic.

Pošiljanje prispevkov

Prosimo, da članke in prispevke pošljete uredništvu publikacije v elektronski obliki, in sicer na naslov icb@nuk.uni-lj.si. Prispevkov ne honoriramo!

Uredništvo Knjižničarskih novic

ISSN 0353-9237

Izdala in založila: Narodna in univerzitetna knjižnica, Turjaška 1, 1000 Ljubljana

Za knjižnico: Mateja Komel Snoj

Odgovorna urednica: Damjana Vovk (e-pošta: icb@nuk.uni-lj.si)

Uredniški odbor: Tomaž Bešter, Irena Kavčič, Daša Pokorn, mag. Darija Rozman

Fotografija na naslovnici: Matija Brumen

Naklada: 400 izvodov

Tisk: COLLEGIUM GRAPHICUM d.o.o. Ljubljana

Naročila in odpovedi tiskane in elektronske oblike Knjižničarskih novic: icb@nuk.uni-lj.si oz. tel. št. 01/2001-176

Naročnina za leto 2011: 50,00 EUR za tiskano obliko & 1 brezplačen dostop do elektronske oblike, 30,00 EUR za dostop do elektronske oblike

